

**novo
nordisk
fonden**

2017

Fakta og Resultater

Indholdsfortegnelse

KORT OM NOVO NORDISK FONDEN	1
LEDELSESREDEGØRELSE.....	1
ORGANISATION AF NOVO NORDISK FOND KONCERNEN.....	1
NOVO NORDISK FOND KONCERNENS GOVERNANCE	2
NOVO NORDISK FONDENS STRATEGISKE MÅL	4
Del I. REDEGØRELSE OVER NOVO NORDISK FONDENS UDDELINGER.....	5
UDDELINGER OPGJORT EFTER VEDTÆGTENS STØTTEFORMÅL (2010-2017)	5
FONDENS UDDELINGSPOLITIK.....	6
NOVO NORDISK FONDENS UDDELINGER – HØJDEPUNKTER FOR 2017	7
BEVILLIGET STØTTE INDEN FOR FONDENS FIRE UDDELINGSKATEGORIER.....	8
FORSKNINGS- OG INNOVATIONSBEVILLINGER I ÅBEN KONKURRENCE	12
ANSØGNINGER OG UDDELINGER TIL PROJEKTER OG STIPENDIER I 2017	13
HÆDERSPRISER M.V	19
STRATEGISKE BEVILLINGER: BIOSCIENCE KLYNGEN OG ENKELTSATSNINGER	21
UDDELINGER TIL STENO DIABETES CENTRE I DANMARK	29
UDDELINGER TIL HUMANITÆRE OG SOCIALE FORMÅL.....	30
PERSONALIA	32
FONDSBESTYRELSE og FONDSSEKRETARIAT.....	36
GOD FONDSLEDELSE	37
DEL II RESULTATER.....	39
NOVO NORDISK FONDEN: ØKONOMISKE RESULTATER OG UDDELINGER.....	39
HØJDEPUNKTER OG FINANSIELLE RESULTATER I NOVO GRUPPEN.....	40
NOVO HOLDINGS A/S	40
NOVO NORDISK A/S.....	41
NOVOZYMES A/S	41
NNIT A/S	42
KORT OM NOVO NORDISK FOND KONCERNEN OG SAMFUNDET	43

KORT OM NOVO NORDISK FONDEN

Novo Nordisk Fonden er en uafhængig dansk erhvervsdrivende fond, hvis historie strækker sig tilbage til 1922, hvor Nobelpristager professor August Krogh af Insulinkomiteen i Toronto fik rettighederne til at producere insulin i Skandinavien. Fondens vision er at yde et betydende bidrag til forskning og udvikling, som forbedrer menneskers helbred og velfærd.

Novo Nordisk Fonden har følgende vedtægtsbestemte hovedformål:

1: at udgøre et stabilt fundament for den erhvervs-mæssige og forskningsmæssige virksomhed, som drives

- af Novo Nordisk A/S, der er beskæftiget med forskning i, udvikling, produktion og salg af farmaka og relaterede produkter og ydelser,
- af Novozymes A/S, der er beskæftiget med at drive forskning, udvikling, produktion af og handel med biologiske løsninger,
- og af andre fremtidige aktie- eller anpartsselskaber, hvori fondens datterselskab Novo Holdings A/S måtte besidde en væsentlig ejerandel, eller over hvilket Novo Holdings A/S gennem fuldmagt eller på anden vis måtte udøve væsentlig indflydelse,

2: at yde støtte dels til fysiologisk, endokrinologisk og metabolisk forskning, dels til anden lægevidenskabelig forskning.

3: at yde støtte til forskningshospitalsvirksomhed inden for diabetes i Danmark, og i øvrigt

4: at yde støtte til andre videnskabelige og til humanitære og sociale formål.

På det erhvervs-mæssige område er det fondens ambition, at virksomhederne i Novo Gruppen positionerer sig som internationalt anerkendte og betydende aktører samt skaber fornyelse og forretningsresultater i verdensklasse. Det skal ske gennem forskningsbaserede produkter og ydelser, der forbedrer bekæmpelse af sygdom og understøtter bæredygtig anvendelse af naturens ressourcer.

På det uddelingsmæssige område stræber fonden efter at benytte sin uafhængighed og fleksibilitet til at fremme offentlig forskning i verdensklasse ved universiteter, hospitaler og andre non-profit vidensinstitutioner i Danmark og det øvrige Norden. Fonden ønsker at bidrage til, at regionen udvikles og anerkendes som et internationalt sundhedsvidenskabeligt og bioteknologisk kraftcenter. Det er fondens opfattelse, at forskning i verdensklasse bedst sker via langsigtet støtte til udvikling af kundskabsmiljøer.

LEDELSESREDEGØRELSE

”FAKTA og RESULTATER 2017” er Novo Nordisk Fond Koncernens redegørelse i henhold til §77 i årsregnskabsloven.

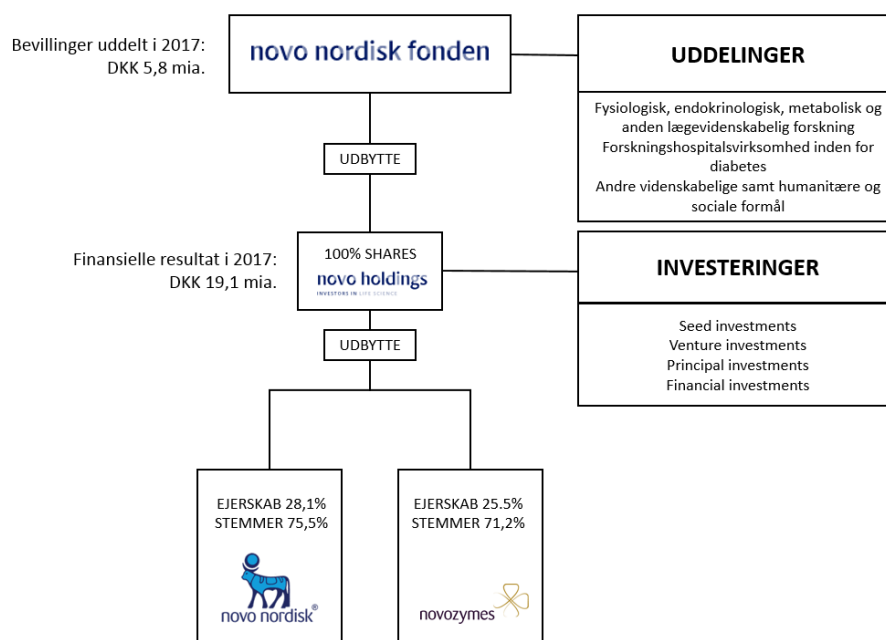
ORGANISATION AF NOVO NORDISK FOND KONCERNEN

Novo Nordisk Fond Koncernens organisation og overordnede pengestrømme er vist i figur 1.

Fonden finansierer sine uddelinger gennem indtægter, som primært består af udbytte fra sit hel-ejede datterselskab Novo Holdings A/S. Novo Holdings A/S' indtægter hidrører fra:

- ▶ Udbytte fra Novo Gruppens selskaber
- ▶ Udbytte og afkast fra virksomhedsinvesteringer
- ▶ Udbytte og afkast af finansielle investeringer.

Figur 1. Organisation og pengestrømme i Novo Nordisk Fond Koncernen¹

NOVO NORDISK FOND KONCERNENS GOVERNANCE

Novo Nordisk Fonden er underlagt Erhvervsfundsloven, hvorfor Erhvervsstyrelsen fører tilsyn med fonden, ligesom fonden følger anbefalingerne fra Komitéen for god Fondsledelse. Yderligere informationer kan findes på fondens hjemmeside.

Organisatorisk er erhvervs- og uddelingsaktiviteterne adskilt:

- ▶ Novo Nordisk Fonden varetager uddelingerne, og i den forbindelse fastlægger fondsbestyrelsen uddelingsstrategien, ligesom fondsbestyrelsen beslutter uddelingerne.

¹ NNIT A/S er selvstændigt medlem af Novo Gruppen. Ved udgangen af 2017 besad Novo Holdings A/S 25,5% af aktiekapitalen i NNIT A/S og Novo Nordisk A/S 25,5%. Novo Holdings ejer 28,1% af aktierne i Novo Nordisk A/S og har 75,5% af stemmerne. Novo Holdings ejer 25,5% af aktierne i Novozymes A/S og har 71,2% af stemmerne.

- ▶ De erhvervsdrivende aktiviteter varetages af Novo Holdings A/S inden for de overordnede rammer og inden for den overordnede finansielle strategi, som er fastlagt af fondsbestyrelsen, som også har fastlagt Chartret for Novo Gruppen. Gennem sit ejerskab af Novo Holdings A/S godkender fondsbestyrelsen Novo Holdings A/S' årsrapport og Novo Holdings A/S' bestyrelsesmedlemmer.

Novo Nordisk Fonden finansierer sine uddelinger gennem indtægter, som primært består af udbytte fra Novo Holdings A/S. Det påhviler fondsbestyrelsen gennem passende henlæggelser, herunder eventuelt i Novo Holdings A/S, at sikre en rimelig konsolidering. Dette er med henblik på at kunne deltage i fremtidige kapitaludvidelser i Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S, NNIT A/S eller andre selskaber, hvori Novo Holdings A/S har en væsentlig ejerandel, såfremt det skønnes nødvendigt.

NOVO NORDISK FONDENS STRATEGISKE MÅL

Fondsbestyrelsen vedtog i 2013 en strategi for uddelinger i 2014-2018 og i 2015 en finansiel strategi for fonden.

FONDENS STRATEGISKE MÅL:

SAMFUNDSMÅL:

Med Danmark som fondens omdrejningspunkt er fokus rettet mod:

- ▶ At fremme forskning og innovation i verdensklasse inden for lægevidenskab, bioteknologi og naturvidenskab samt bidrage til at skabe et uddannelsessystem i verdensklasse.
- ▶ At støtte udviklingen af et videns baseret samfund, der bidrager til langsigtet økonomisk aktivitet og jobskabelse for at forbedre sundhed og velfærd.

KOMMERCIELLE MÅL:

- ▶ At være en stærk ejer af virksomhederne i Novo Gruppen.
- ▶ At skabe attraktivt afkast til fonden fra dens finansielle investeringsportefølje.
- ▶ At investere med det primære mål at fremme viden og forskning i verdensklasse.

MÅL FOR UDDELINGER:

- ▶ At styrke den biomedicinske og bioteknologiske forskning inden for udvalgte områder.
- ▶ At anspore til tværdisciplinaritet.
- ▶ At fremme individuel videnskabelig excellence.
- ▶ At fremme opfindsomhed, inspiration og viden inden for videnskab og teknologi.
- ▶ At bygge bro mellem videnskabelige opdagelser og kommerciel anvendelse.
- ▶ At opnå social og humanitær effekt.

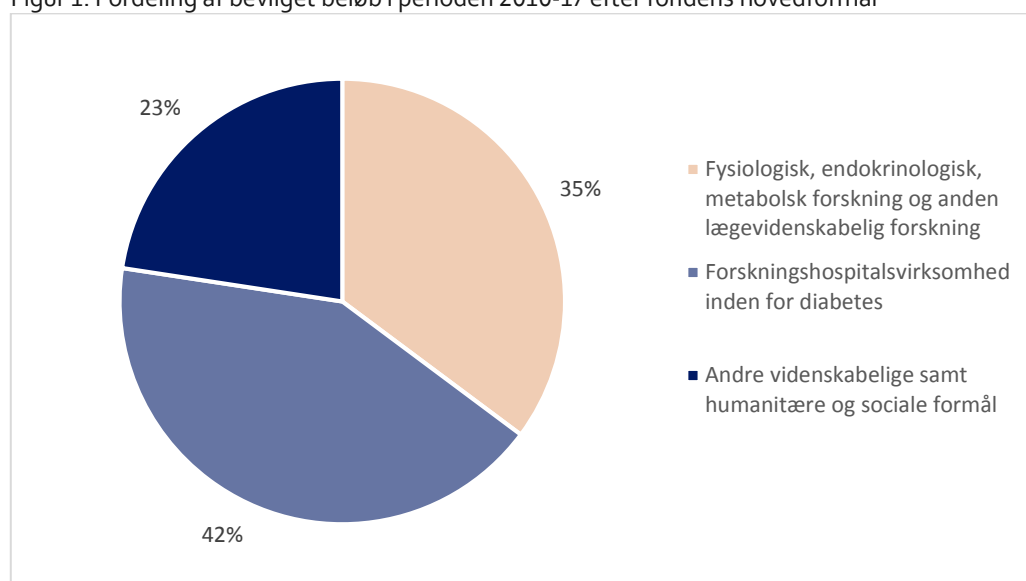
Del I. REDEGØRELSE FOR NOVO NORDISK FONDENS UDDELINGER

UDDELINGER OPGJORT EFTER VEDTÆGTENS STØTTEFORMÅL (2010-2017)

Novo Nordisk Fonden har i perioden 2010 til 2017 uddelt DKK 16,2 mia. til mere end 2.274 bevillingsmodtagere inden for de vedtægtsbestemte støtteformål.

Over hele perioden, jf. Figur 1, har støtteformålet "fysiologisk, endokrinologisk og metabolsk forskning, dels til anden lægevidenskabelig forskning" stået for 35% af bevillingerne (DKK 5,7 mia.), medens støtteformålene "hospitalsvirksomhed" samt "andre videnskabelige formål og humanitære og sociale formål" udgør henholdsvis 42% (DKK 6,9 mia.) og 23% (DKK 3,6 mia.).

Figur 1: Fordeling af bevilget beløb i perioden 2010-17 efter fondens hovedformål

I henhold til fondsbestyrelsens uddelingsstrategi er det ønsket at øge de årlige udbetalinger til støtteformålene samtidig med, at der er en styrkelse af en effektiv driftsmæssig og administrativ organisation. Der sigtes mod at opretholde en høj faglig vurdering af ansøgninger inden for eksisterende og nye virkemidler, idet fondens ambition er at støtte projekter af højeste kvalitet og professionalismisme i uddelingsprocesser og opfølgingsprocedurer samt ikke mindst at skabe merværdi hos bevillingsmodtagerne.

FONDENS UDDELINGSPOLITIK

I forlængelse af de vedtægtsbestemte uddelingsformål har fondsbestyrelsen fastlagt en uddelingspolitik. Målsætningen er at støtte projekter af højeste kvalitet i overensstemmelse med fondens strategi. Uddelingerne er opdelt i fire kategorier, og støtten til de vedtægtsbestemte formål implementeres via etablering af virkemidler og instrumenter inden for disse uddelingskategorier, herunder udvikling af nye initiativer og udbygning af eksisterende. De fire kategorier er:

- **Forsknings- og innovationsbevillinger** uddelt efter opslag i åben konkurrence inden for fysiologisk, endokrinologisk, metabolsk og anden lægevidenskabelig forskning samt andre videnskabelige formål (forskning i biovidenskab, herunder bioteknologi, sygepleje, samfundsvidenskab, innovation og kunsthistorie),
- **Strategiske bevillinger:** Forskningscentre og enkeltsatsninger (forskning, uddannelse, formidling m.v.),
- **Steno Diabetes Center** (Forskningshospitalsvirksomhed inden for diabetes) og
- **Humanitære og sociale formål.**

Forsknings- og innovationsbevillinger i åben konkurrence

Fonden støtter forskning og innovation efter opslag i åben konkurrence. Uddelingerne sker ved, at fondsbestyrelsen har nedsat en række faglige komiteer og udvalg, valgt komite- og udvalgsmedlemmer, fastsat forretningsordener for disse, fastlagt specifikke virkemidler og godkendt årlige budgetter for de enkelte virkemidler. Komiteerne og udvalgene udmønter inden for disse rammer de uddelinger, som bestyrelsen har besluttet. Ved fagfællebedømmelsen sikres, at støtten uddeles til de projekter, der er af højeste kvalitet og med mest potentiale, og til de mest kvalificerede ansøgere inden for det pågældende forskningsfelt. Opfylder de indkomne ansøgninger under en given uddelingsrunde ikke denne standard, uddeles midlerne ikke. Uddelinger i åben konkurrence følger almindeligvis en fast årlig cyklus, og uddelinger inden for et forskningsfelt annonceres med opslag.

Strategiske enkeltsatsninger, forskningscentre og centerklyngeaktiviteter

Fonden støtter strategiske enkeltsatsninger og Novo Nordisk Fondens centerklynge, hvor det overordnede tema er udpeget af fondsbestyrelsen. Forskningsbedømmelsen af indsendte projektansøgninger varetages af internationale fageksperter. Bedømmelsen af indsendte ansøgninger inden for uddannelse, formidling, innovation m.v. varetages dels af internationale fageksperter, dels af sekretariatets interne fageksperter. På baggrund af de faglige ekspertbedømmelser af de modtagne ansøgninger eller af strategiske initiativer udviklet for fondsbestyrelsen, beslutter fondsbestyrelsen, om der skal ydes støtte til projektet.

Bevillinger til Steno Diabetes Centre i Danmark

Fonden støtter fra og med 2016 forskningshospitalsvirksomhed inden for diabetes i hele Danmark. I 2016 har fondsbestyrelsen støttet oprettelsen af Steno Diabetes Center København. I 2017 har fondsbestyrelsen udviklet og støttet oprettelsen af regionalt forankrede diabetes centre i Region Midtjylland, Region Syddanmark og Region Nordjylland. Fondsbestyrelsens bevillinger omfatter støtte til behandlingsløft til international topklasse, forskningsaktiviteter, uddannelsesaktiviteter, tværsektorielle samarbejdsprojekter samt nybyggeri.

Bevillinger til humanitære og sociale formål

Fonden støtter humanitære formål uden for Danmark og sociale formål i Danmark, herunder gives støtte til humanitære og sociale hjælpeorganisationer samt forsknings-, uddannelses- og innovationsprojekter med sociale formål. Fonden sikrer sig, før der foretages en beslutning om bevilling, at de organisationer som støttes, er anerkendte, fokuserer på at fremme menneskers sundhed og velfærd samt fremlægger offentlige revisionsgodkendte regnskaber.

Evaluering, afrapportering og impact assessment

Ud over faglige evalueringer når ansøgninger vurderes og bevilges, foretages faglige rapporter, når bevillinger ophører, eller når de midtvejsevalueres. Hertil kommer, at der for alle bevillinger almindeligvis i januar hvert kalenderår skal afrapporteres i researchfish® om de af bevillingerne afledte aktiviteter i det foregående år. På baggrund af disse rapporter og supplerende data fra andre datakilder gennemfører fonden en årlig impact assessment af aftrykket i samfundet af fondens uddelinger. Denne impact assessment offentliggøres årligt i maj/juni.

NOVO NORDISK FONDENS UDDELINGER – HØJDEPUNKTER FOR 2017

Fonden modtog i 2017 2.046 ansøgninger, og der blev givet 432 bevillinger i året. Fordelingen på fondens fire uddelingskategorier er følgende:

- **Forsknings- og innovationsbevillinger uddelt efter opslag i åben konkurrence inden for fysiologisk, endokrinologisk, metabolsk og anden lægevidenskabelig forskning samt andre videnskabelige formål (forskning i biovidenskab, herunder bioteknologi, sygepleje, samfundsvidenskab, innovation og kunsthistorie):** Fonden modtog og behandlede 1.743 forskningsansøgninger. I alt blev bevilget DKK 1.178,6 mio. til 346 bevillinger.
- **Strategiske enkeltsatninger, forskningscentre og centerklyngeaktiviteter m.v.:** Fonden modtog 155 projektansøgninger, og heraf blev der givet 45 bevillinger. Desuden uddelte fonden fire uddannelsespriser. Fonden modtog desuden 399 ansøgninger om deltagelse i Copenhagen Bioscience Conferences 11 og 12, hvoraf 250 ansøgere fik tilsagn om deltagelse. Under initiativet Copenhagen Bioscience Ph.D Programme modtog fonden 540 ph.d.-ansøgninger, hvoraf 16 blev ansat i forskningscentrene. I alt blev bevilget DKK 979,7 mio.
- **Steno Diabetes Center:** Fonden støtter forskningshospitalet Steno Diabetes Center Copenhagen (SDC C) i Region Hovedstaden samt udviklingsomkostninger i relation til at etablere

Steno Diabetes Centre i de øvrige regioner, herunder SDCO, SDCA og SDCN. I alt blev givet syv bevillinger til i alt DKK 3.618,0 mio.

- **Humanitære og sociale formål:** Fonden modtog og behandlede 139 ansøgninger fra organisationer og enkeltpersoner til humanitære og sociale formål. Der blev uddelt 30 bevillinger til internationale humanitære hjælpeorganisationer samt nationale sociale organisationer samt enkeltpersoner, som har til hensigt at forbedre sundhed og velfærd. Disse udgjorde i 2017 i alt DKK 62,8 mio.

Omkostningsprocenten til administration af bevillingerne (brutto) i 2017 udgjorde henholdsvis 11,9% i forhold til det udbetalte beløb og 2,7% i forhold til det uddelte bruttobeløb. De tilsvarende tal for 2016 var henholdsvis 9,4% og 2,5%. Omkostningsprocenten for 2017 inkluderer sekretariatets driftsomkostninger til bl.a. løn til ansatte, møbler, husleje, konsulentbistand, rejseudgifter og honorarer til komite- og bestyrelsesmedlemmer. Omkostningsprocenten indeholder også en serviceaftale med Novo Holdings A/S, som blandt andet leverer service til fonden f.s.v.a. regnskab, jura, HR, IT, finansielle aktiviteter og aktiviteter inden for pre-seed programmet.

Omkostningsprocenten til de personalerelaterede driftsomkostninger i 2017 udgjorde henholdsvis 5,2 % i forhold til det udbetalte beløb og 1,2 % i forhold til det uddelte bruttobeløb. De tilsvarende tal for 2016 var henholdsvis 4,1 % og 1,1 %. Omkostningsprocenten til de personalerelaterede driftsomkostninger inkluderer bl.a. direkte lønomkostninger, incl. pension, udgifter til rejser, repræsentation og møder, seminarer, kompetenceudvikling og efteruddannelse.

For yderligere oplysninger henvises til fondens hjemmeside på www.novonordiskfonden.dk, hvor legatarfortegnelsen for 2017 er at finde tillige med legatarfortegnelserne for de foregående år.

BEVILLIGET STØTTE INDEN FOR FONDENS FIRE UDDELINGSKATEGORIER

1. **Forsknings- og innovationsbevillinger uddelt efter opslag i åben konkurrence inden for fysiologisk, endokrinologisk, metabolsk og anden lægevidenskabelig forskning samt andre videnskabelige formål (forskning i biovidenskab, herunder bioteknologi, sygepleje, samfundsvidenskab, innovation og kunsthistorie):**

Forskningsprojektstøtte/programmer:	Bevilget beløb (DKK mio.)	Sum (DKK mio.)
Challenge program	359,4	
Endokrinologi og metabolisme (Norden, inkl. Advanced Grant)	74,5	
Klinisk og translational lægevidenskab	50,0	
Interdisciplinary Synergy Program	44,9	
Investigatorinitierede kliniske forsøg	77,7	
Bioteknologibaseret syntese og produktionsforskning (Norden)	40,0	
Biovidenskab og Basal Biomedicin	80,0	
Steno Collaborative Grants	41,2	

Samfundsvidenskabeligt forskningsprogram	29,9	
Tandemprogrammet	59,7	
Forskningsprogram i Sygepleje	7,5	
Forskning i Kunst og Kunsthistorie	2,0	
Sygeplejeforskning	2,9	
Forskningsprojekter og -programmer, i alt		869,9
Stipendier:		
Laureate Research Grants	40,0	
Hallas Møller stipendier	22,0	
Young Investigator Award	60,0	
Borregaard Klinisk forskerstipendium	20,0	
Excellensprojekt for Yngre Forskere inden for endokrinologi og metabolisme (Norden)	19,9	
Postdoc-stipendier til forskning i udlandet – Endokrinologi og Metabolisme (Norden)	23,2	
Postdoc-stipendier til forskning i udlandet – Biovidenskab og Basal Biomedicin	15,0	
Visiting Scholar Stipendier ved Stanford Bio-X	7,9	
Mads Øvlisen ph.d. stipendier	8,0	
Mads Øvlisen postdoc stipendier	4,7	
Investigator-grant i Kunsthistorisk Forskning	5,4	
Postdocstipendier inden for Bioteknologibaseret syntese og produktionsforskning (Norden)	13,4	
Ph.d. stipendier inden for sygeplejeforskning	5,4	
Postdoc stipendier inden for sygeplejeforskning	5,2	
Skolarstipendier	3,1	
Forskningsstipendier inden for almen medicin	3,2	
Stipendier, i alt		256,4
Innovationsuddelinger:		
Pre-seed Grants	27,9	
Exploratory pre-seed grants	9,7	
Innovationsbevillinger, i alt		37,6
Symposier:		
Novo Nordisk Foundation symposier	0,25	
Novo Nordisk Pris Symposium	0,4	
Novozymes Pris Symposium	0,4	
Symposier, i alt		0,95
Priser:		
EASD-NNF Diabetes Prize for Excellence	7,0	
Novo Nordisk Prisen	3,0	
Novozymes Prisen	3,0	

Jacobæus Prisen og Pris Symposium	0,25	
Hagedorn Prisen	0,25	
Marie og August Krogh prisen	0,25	
Novo Nordisk Fondens Forelæsning	0,05	
Priser, i alt		13,8
Forsknings- og innovationsbevillinger åben konkurrence, i alt		1.178,6

2. Strategiske bevillinger: Strategiske enkeltsatsninger, forskningscentre og centerklynge aktiviteter.

Cluster Centre		Sum
Centre for Stem cell biology	100,0	
Cluster Centre, i alt		100,0
Cluster Education:		
A Research Based World-Class Joint Education Program in Fermentation Based Biomanufacturing	187,0	
Copenhagen Bioscience Ph.d. Programmer (CPR, DanStem, CBMR, CFB and NNF costs)	36,3	
Cluster Integration Activities	2,7	
Danish Diabetes Academy	156,0	
Translational Investigator Training Programme, Phase 1	1,0	
Cluster Education, i alt		383,0
Cluster Infrastructure:		
MicroMax	255,0	
CryoNET (Aarhus and Copenhagen)	7,5	
Cluster Infrastructure, i alt		262,5
Cluster Programme:		
Cluster Collaboration Event Grants	5,0	
Copenhagen Bioscience Conferences 2017	9,0	
Cluster Programme, i alt		14,0
Cluster Research Programme:		
Collaborative Research Program in Biomedical Innovation Law	35,0	
Convergent ethics and the ethics of controversy	10,0	
Crop Resiliency Workshop	0,7	
Harnessing the oxidative power of enzymes - HOPE	35,0	
Professorships in Enzymology and Protein Biophysics at DTU Bioengineering	25,0	
Cluster Research Programme, i alt		105,7
Education and Outreach:		

Big Bang 2018-2020	3,0	
Forprojekt om udvikling af Metropolitan Honors College for naturfagslærerstuderende	1,0	
Jet-Net.dk i stor skala	2,5	
NNF Gymnasielærerprisen 2017 (Øst og Vest)	0,5	
NNF Naturfagslærerprisen 2017 (Øst og vest)	0,5	
Udvikling af undervisningspriser 2018	0,3	
UNF Science Camps 2018-2020	0,8	
UNF Science Camps 2017	0,1	
Unge Forskere 2018-2020	9,0	
World Robot Olympiad 2017	0,2	
Education and Outreach, i alt		17,7
Research Awards		
Forskningsfinansiering i Danmark	2,0	
NNF Endowed Professorship Programme	10,0	
NNF Professorships in Pediatric Surgery at Rigshospitalet	60,0	
NNF Professorship public leadership in the health sector	15,0	
Videnskabelig undersøgelse af mediedækningen af HPV-vaccinen	0,5	
Research programmer, i alt		87,5
Sponsorater:		
Diverse sponsorater	3,3	
Nordic health tech talents	6,0	
Sponsorater, i alt		9,3
Strategiske enkeltsatsninger, forskningscentre og centerklynge aktiviteter mv.		979,7

3. Steno Diabetes Centre Danmark

Steno Diabetes Center Odense – Drift og byggeri	1.394,6	
Steno Diabetes Center Aarhus – Drift og byggeri	1.388,8	
Steno Diabetes Center Nordjylland – Drift og byggeri	794,5	
DD2	40,1	
Steno Diabetes Center bevillinger, i alt		3.618,0

4. Humanitære og sociale formål

Støtte til sociale formål	46,6	
Støtte til hjælpeorganisationer	12,1	
Støtte til akutte humanitære formål	4,1	
Støtte til humanitære og sociale formål, i alt		62,8

I alt bevilget støtte i året (bruttobevilling)		5.839,0
Reguleringer til bevilget støtte		-19,0
I alt bevilget støtte i året (nettobevilling)		5.820,0

FORSKNINGS- OG INNOVATIONSBEVILLINGER I ÅBEN KONKURRENCE

Fonden bevilger årligt midler til en lang række videnskabelige aktiviteter: projekter, programmer, stipendier, forskningslederbevillinger, hæderspriser og symposier. Bevillingerne uddeles via fondens særligt nedsatte videnskabelige komiteer og udvalg, der i 2017 omfattede 80 fageksperter på højt internationalt niveau.

Fonden støtter forskning og innovation i åben konkurrence på basis af ansøgninger indsendt efter opslag. Uddelingerne sker ved, at fondsbestyrelsen har nedsat en række faglige komiteer og udvalg, valgt komite- og udvalgsmedlemmerne, fastsat forretningsordenerne for disse, fastlagt specifikke virkemidler og besluttet årlige budgetter for de enkelte virkemidler. Komiteerne og udvalgene udmønter inden for disse rammer de uddelinger, som bestyrelsen har besluttet. Ved fagfællebedømmelsen sikres, at støtten uddeles til de projekter, der er af højeste kvalitet og med mest potentiale, og til de mest kvalificerede ansøgere inden for det pågældende forskningsfelt. Rammer for komiteerne/udvalgene fastlægges årligt i uddybende mandatskrivelser fra fondsbestyrelsen til hver komite og udvalg.

Komiteerne og udvalgene samt de øvrige eksterne internationale eksperter, fungerer også som fondens vindue til nationale og internationale forskningsmiljøer. Medlemmerne er anerkendte og aktive forskere, eksperter på deres områder og har et værdifuldt overblik over forskningsfeltet, ofte suppleret med erfaringer fra medlemskab af andre forskningsråd/udvalg og akademiske bedømmelsesudvalg. Dermed har medlemmerne stærke forudsætninger for at evaluere de indkomne ansøgninger og udvælge de bedste projekter, som skal tildeles støtte.

Fonden har retningslinjer for habilitet, der skal sikre en uvildig bedømmelse af alle ansøgninger. Disse findes på hjemmesiden: www.novonordiskfonden.dk

Komite for Klinisk og Translationel Lægevidenskab (tidligere Læge- og Naturvidenskabelig Komite) udmønter projektmidler og stipendier til klinisk, translationel og almen medicinsk forskning i Danmark. Komite for Endokrinologi og Metabolisme (tidligere Nordisk Forskningskomite) udmønter projektmidler og stipendier til grundvidenskabelig og klinisk forskning inden for endokrinologi og metabolisme i de nordiske lande.

Fondens øvrige ekspertudvalg udmønter midler til forskning inden for biovidenskab, bioteknologi, innovation, sygeplejeforskning, almen medicinsk forskning, forskning i kunsthistorie og kunst samt til samfundsøkonomiske effekter af forskning.

Valgperioden for komiteer og udvalg er fastsat til fire år med mulighed for to års forlængelse ved genvalg. Et medlem kan vælges som formand for samme komite for fire år og med mulighed for genvalg i yderligere to år. Den samlede periode som medlem og formand for samme komite kan dog ikke overstige 10 år. Medlemmer udtræder i det år, de fylder 70. Fondens bestyrelse udpeger

komite-medlemmer og godkender forretningsordener for komiteer. De internationale bedømmere, som fonden gør brug af, enten enkeltvis eller i paneler/udvalg, fungerer som ad hoc eksperter og afbeskikkes, når bedømmelsesarbejdet er udført.

ANSØGNINGER OG UDDELINGER TIL PROJEKTER OG STIPENDIER I 2017

Komite/udvalg (år for oprettelse)	Ansøgninger og bevillinger
<p>Komite for Endokrinologi og Metabolisme (2017), udspringer fra den tidligere Nordisk Forskningskomite (1926).</p> <p>Komiteen udmønter projektmidler, stipendier og forskningslederbevillinger efter ansøgning til grundvidenskabelig og klinisk forskning inden for endokrinologi, metabolisme og fysiologi ved universiteter og hospitaler og private non-profit forskningsinstitutioner i de nordiske lande. Fondens har støttet disse områder i Norden i knap 90 år. De senere år er bevillingerne udbygget kraftigt.</p>	<p>Projektstøtte i 2017</p> <p>I 2017 indkom i alt 263 ansøgninger om projektstøtte. Der blev givet i alt 63 bevillinger, hvoraf 10 bevillinger var treårige, 10 bevillinger var 2-årige og 43 bevillinger var 1-årige.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 64,5 mio.</p> <p>Excellensprojekt for yngre forskere inden for endokrinologi/metabolisme i Norden</p> <p>Til excellensprojekter for yngre forskere inden for endokrinologi, metabolisme og fysiologi modtog fonden 42 ansøgninger, hvoraf fire ansøgere modtog en bevilling på hver ca. DKK 5 mio.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 19,9 mio.</p> <p>Advanced Grant</p> <p>Komiteen udtager årets bedste projektansøgning med henblik på at tildele ansøgeren et "Advanced Grant". Forudsætningen for at få tildelt et "Advanced Grant" er, at forskningsprojektet er af højeste internationale kvalitet, og at forskeren er en etableret forsker på højt internationalt niveau. Der uddeltes i 2017 en femårig bevilling på DKK 10 mio. (DKK 2 mio. om året i fem år)</p> <p>I alt blev uddelt DKK 10 mio.</p> <p>Postdocstipendieprogram inden for endokrinologi/metabolisme ved udenlandske eliteforskningsmiljøer</p> <p>I 2017 modtog fonden 14 ansøgninger til programmet. Seks ansøgere fik hver en 4-årig bevilling.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 23,2 mio.</p>

Komite/udvalg (år for oprettelse)	Ansøgninger og bevillinger
<p>Komite for Klinisk og Translational Lægevidenskab (2017), udspringer fra den tidligere Læge- og Naturvidenskabelige Komite (1959). Komiteen udmønter årligt projektmidler, programmer, stipendier og forskningslederbevillinger efter ansøgning til klinisk, translational og almen medicinsk forskning i Danmark.</p>	<p>Projektstøtte i 2017 Der indkom 206 ansøgninger. 32 bevillinger blev uddelt til fire etårige, 14 toårige og 14 treårige projektbevillinger. I alt blev uddelt DKK 50,0 mio.</p> <p>Borregaard Kliniske Forskerstipendier Fonden modtog 19 ansøgninger, og uddelte fire stipendier på hver DKK 5 mio. (DKK 1 mio. per år i fem år). I alt blev uddelt DKK 20 mio.</p> <p>Tandemprogrammet I 2017 var opslået et tandemprogram til understøttelse af basale og kliniske forskerhold, der arbejder sammen om translationelle projekter. Der indkom 31 ansøgninger, og uddeltes fire bevillinger på ca. DKK 15 mio. over fire år til én ansøger, der stod i spidsen for forskerholdet. I alt blev uddelt DKK 59,7 mio.</p> <p>Investigator initierede kliniske forsøg. Der indkom 60 ansøgninger og uddeltes ni bevillinger på op til fem års varighed. I alt blev der uddelt DKK 77,7 mio.</p> <p>Forskningsstipendier i Almen medicin Der indkom otte ansøgninger, og uddeltes to stipendier på hver op til DKK 1,6 mio. over 2-4 år. I alt blev uddelt DKK 3,2 mio.</p>
<p>Komite for Biovidenskab og Basal Biomedicin (2017). Den nyoprettede komite udmønter årligt projektmidler, stipendier, forskningslederstipendier og investigator grants til støtte af basal biomedicin og naturvidenskab som adresserer biomedicinske emneområder i Danmark.</p>	<p>Projekt støtte 2017 Der indkom 271 ansøgninger, og uddeltes 57 stipendier på hver op til DKK 3,0 mio. over 3 år. I alt blev uddelt DKK 80,0 mio.</p> <p>Hallas-Møller Stipendier Der indkom 44 ansøgninger, og uddeltes to stipendier på hver fem år (2,5 år med mulighed for forlængelse i 2,5 år). I alt blev uddelt DKK 22.0 mio.</p>

Komite/udvalg (år for oprettelse)	Ansøgninger og bevillinger
	<p>Postdoc-stipendier til forskning i udlandet inden for biovidenskab og Basal Biomedicin Der indkom 16 ansøgninger, og uddeltes fire stipendier på hver op til DKK 4 mio. over fire år.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 15,0 mio.</p>
<p>Komite for Sygeplejeforskning (1996) Komiteen for Sygeplejeforskning, tidligere Udvalg for Sygeplejeforskning, udmønter projektmidler og støtte til samfinansierede ph.d.- og postdocstipendier til forskning inden for sygepleje i Danmark.</p>	<p>Projektstøtte I 2017 modtog fonden 26 ansøgninger til virkemidlet Klinisk Sygeplejeforskning og uddelte DKK 2,9 mio. til 10 projekter.</p> <p>Ph.d.-stipendier I 2017 modtog fonden 21 ansøgninger til ph.d.-stipendier inden for sygepleje, og uddelte tre bevillinger på i alt DKK 5,4 mio.</p> <p>Postdocstipendier I 2017 modtog fonden 18 ansøgninger til postdocstipendier inden for sygepleje, og uddelte fire bevillinger på i alt DKK 5,2 mio.</p> <p>Forskningsprogram i Sygepleje I 2017 modtog fonden 16 ansøgninger til Forskningsprogram i Sygepleje og uddelte en bevilling på DKK 7,5 mio.</p>
<p>Novo Nordisk Foundation Symposia (2015) Novo Nordisk Foundation Symposia gives til afholdelse af et symposium. Der kan søges op til DKK 0,15 mio. Fonden supplerer med op til DKK 0,17 mio. pr. symposium til udgifter i forbindelse med symposiets afholdelse (dette er dog ikke en bevilling).</p>	<p>Symposier I 2017 modtog fonden syv ansøgninger, og der blev bevilget to symposier til afholdelse i 2017.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 0,3 mio.</p> <p>Der er i 2017 blevet afholdt udgifter for i alt DKK 0,3 mio. til afholdelse af to symposier, bevilget i 2016.</p>
<p>Komite for forskning i kunst og kunsthistorie, tidligere Udvalg for Kunsthistorisk Forskning (1979), støtter projekter inden for kunsthistorisk forskning og projekter, der kan bidrage til at udvikle kunsthistorisk forskning. Forskningen skal fortrinsvis udføres i Danmark.</p>	<p>Projektstøtte i 2017 Fonden modtog i alt 21 ansøgninger, og seks projekter fik tildelt støtte.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 2 mio.</p> <p>Mads Øvlisens ph.d.-stipendier Der indkom syv ansøgninger til det kunsthistoriske ph.d.-stipendium i "kunst før 1900" og 16 ansøgninger til ph.d.-stipendium i "kunsthistorie efter 1900". Fonden modtog desuden 17 ansøgninger til det praksisbaserede kunsthistoriske ph.d.-</p>

Komite/udvalg (år for oprettelse)	Ansøgninger og bevillinger
	<p>Ansøgninger og bevillinger</p> <p>stipendium i "billedkunst" og 10 ansøgninger til "ph.d.-stipendium i kuratering".</p> <p>Der uddeltes i alt fem stipendier på hver op til DKK 1,6 mio.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 8 mio.</p> <p>Mads Øvlisens postdocstipendier</p> <p>Der indkom 32 ansøgninger til de opslåede postdoc-stipendier inden for områderne kunsthistorisk forskning, praksisbaseret kunst samt kunst og naturvidenskab, hhv. 16, 6 og 10 til hvert område.</p> <p>Der uddeltes i alt fire postdoc-stipendier.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 4,7 mio.</p> <p>Investigator grant i kunsthistorie</p> <p>Fonden modtog i alt 10 ansøgninger og to stipendier fik tildelt støtte.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 5,4 mio.</p>
<p>Komite for Exploratory pre-seed grants (2012), tidligere Udvalg for Pre-Seed.</p> <p>Novo Nordisk Fonden uddeler exploratory pre-seed grants i samarbejde med Novo Seeds under Novo Holdings A/S. Programmet er rettet mod forskningsmiljøer i Norden. Initiativet skal accelerere den tidlige kommercialisering af forskningsfund og ideer inden for biomedicin og bioteknologi med potentiale til at kunne udvikles til nye diagnostiske metoder, behandlinger, hjælpemidler og teknologier.</p>	<p>Exploratory Pre-Seed Grants</p> <p>I 2017 indkom 132 ansøgninger. Der uddeltes 17 bevillinger og seks tillægsbevillinger.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 9,7 mio., heraf DKK 1,2 mio. i tillægsbevillinger til seks projekter.</p>
<p>Novo Nordisk Fondens og Novo Holdings A/S' Pre-Seed-program (2007)</p> <p>Fonden støtter i samarbejde med Novo Seeds udvikling af nordiske life science forskningsfund med kommercielt potentiale. Støtten gives uden modkrav. Pre-seed-programmet yder tillige støtte til ledelses- og strategiudvikling i de udvalgte projekter.</p>	<p>Pre-seed grants</p> <p>I 2017 uddelte fonden i alt ni pre-seed-bevillinger på mellem DKK 2,5 mio. og DKK 3,5 mio.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 27,9 mio.</p>
<p>Komite for Forskning i Bioteknologibase- ret Syntese og Produktion (2012)</p> <p>Der støttes projekter og postdocstipendier i Norden inden for både grundforskning og</p>	<p>Projektstøtte</p> <p>Der indkom 66 ansøgninger om støtte og uddeltes 13 treårige bevillinger på mellem DKK 1,7 mio.</p>

<p>Komite/udvalg (år for oprettelse)</p> <p>anvendt forskning relateret til bioteknologi-baseret syntese og produktion, hvis overordnede formål er at skabe produkter ved anvendelse af forbedrede og mere bæredygtige metoder. Projekter skal inkludere brug af bioteknologi, men kan derudover benytte andre discipliner relateret til ingeniørfaget/naturvidenskab.</p>	<p>Ansøgninger og bevillinger</p> <p>og DKK 3,5 mio., og to 2-årige bevillinger på mellem DKK 1,0 mio. og DKK 1,9 mio.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 40,0 mio.</p> <p>Postdoc-stipendier</p> <p>I 2017 modtog fonden 44 ansøgninger og uddelte ni toårige postdoc-stipendier.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 13,4 mio.</p>
<p>Udvalg for Internationale Forskningsleder Grants, tidligere Udvalg for Novo Nordisk Foundation Laureate Research Grants (2012).</p> <p>Laureate Research Grants er på DKK 40 mio. over syv år og uddeles inden for biomedicin og bioteknologi. De er målrettet etablerede internationale topforskere, der ønsker at etablere deres forskningsgruppe og udføre visionær forskning i Danmark.</p> <p>Novo Nordisk Fonden har i 2015 introduceret programmet NNF Young Investigator Award, der yder individuelle bevillinger på DKK 20 mio. over syv år for at tiltrække talentfulde yngre forskere til Danmark.</p>	<p>Novo Nordisk Foundation Laureate Research Grants</p> <p>I 2017 modtog fonden 13 ansøgninger til Laureate Research Grants og uddelte en bevilling på i alt 40,0 mio.</p> <p>Novo Nordisk Foundation Young Investigator Award</p> <p>I 2017 indkom otte ansøgninger til NNF Young Investigator Award, hvoraf tre blev tildelt bevilling.</p> <p>I alt blev bevilget DKK 60,0 mio.</p>
<p>Udvalg for Interdisciplinær Forskning, tidligere Udvalg for Novo Nordisk Fondens Interdisciplinary Synergy forsknings Programme (2014)</p> <p>Novo Nordisk Foundation Interdisciplinary Synergy Programme er etableret for en femårig periode (2014 til 2018). Formålet er at udforske en medicinsk eller bioteknologisk problemstilling ud fra en tværdisciplinær tilgang. Hver bevilling er 3-årig med en bevillingsramme på op til DKK 15 mio. (op til DKK 5 mio. årligt), og der uddeles op til fire bevillinger årligt.</p> <p>Visiting Scholar Stipendier ved Stanford Bio-X (2015)</p> <p>Stipendiet løber over fire år, og fonden bevilger op til DKK 1 mio. pr. år for en total bevilling på DKK 4 mio. pr. stipendium.</p>	<p>Interdisciplinary Synergy grants</p> <p>I 2017 modtog fonden 89 ansøgninger til Interdisciplinary Synergy grants og uddelte tre bevillinger på i alt 44,9 mio.</p> <p>Visiting Scholar Stipendier ved Stanford Bio-X</p> <p>Der indkom fire ansøgninger, hvoraf to blev tildelt en bevilling.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 7,9 mio.</p>

Komite/udvalg (år for oprettelse)	Ansøgninger og bevillinger
<p>Yngre, ambitiøse forskere i Danmark inviteres til at søge et Visiting Scholar stipendie på postdoc-niveau inden for interdisciplinær forskning med et biomedicinsk eller bioteknologisk fokus. Stipendiaten får mulighed for at udføre et forskningsprojekt, hvoraf mindst tre år dedikeres til arbejde ved Stanford Bio-X Institute, Stanford University, USA, efterfulgt af op til et år ved en dansk forskningsinstitution.</p>	
<p>Novo Nordisk Foundation Challenge Programme (2014) En bevilling under dette program er på DKK 60 mio. (DKK 10 mio. pr. år i seks år). Formålet er at styrke den biomedicinske og bioteknologiske forskning og muliggøre verdensklasseforskning inden for udvalgte områder. Temaerne for 2017 var "big data in biomedicine" og "design and engineering of Biological Molecules and Systems".</p>	<p>Challenge Programme Grants Der indkom 22 ansøgninger til Challenge Programmet "Big data in biomedicine", og der blev givet tre bevillinger. Der indkom 29 ansøgninger til Challenge Programmet "design and engineering of Biological Molecules and Systems" og der blev givet tre bevillinger.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 359,4 mio.</p>
<p>Komite for samfundsvidenskabelig forskning, tidligere Peer Review udvalg for samfundsvidenskabelig forskning (2016). Formålet med forskningsprogrammet er at styrke evidensbaseret viden om de samfundsøkonomiske effekter af investeringer i forskning (offentlig som privat) inden for især sundheds- og naturvidenskab og/eller bioteknologi mv.</p>	<p>Projektstøtte Der indkom 14 ansøgninger hvoraf tre blev givet en bevilling.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 29,9 mio.</p>
<p>Komite for Steno Collaborative Grants (2017)</p>	<p>Projektstøtte Der indkom 43 ansøgninger hvoraf ni blev givet en bevilling.</p> <p>I alt blev uddelt DKK 41,2 mio.</p>

HÆDERSPRISER M.V

Fonden uddeler årligt en række hæderspriser for fremragende videnskabelige, forsknings- og formidlingsindsatser. Flere af priserne uddeles i samarbejde med fagprofessionelle selskaber i Danmark, Norden, Europa og USA.

EASD-Novo Nordisk Foundation Diabetes Prize for Excellence (2015)

Prisen uddeles i et samarbejde mellem European Association for the Study of Diabetes (EASD) og Novo Nordisk Fonden. Prismodtageren udvælges af et særligt bedømmelsesudvalg nedsat af EASD, mens prisen doneres af fonden. EASD-Novo Nordisk Foundation Diabetes Prize for Excellence tildeles en internationalt anerkendt forsker, der har ydet signifikante bidrag til diabetesforskningen. Prismodtagerens forskning kan have fokus på forebyggelse, behandling og/eller fysiologisk-biokemisk grundforskning. Forskningen kan også være klinisk orienteret. Prisen kan endvidere uddeles for "årtiets opdagelse" inden for diabetesforskning. Prisen har til formål at tilskynde og støtte forskning inden for diabetes samt udbrede den nyeste viden om sygdommen og implementering af denne. Prisen uddeles årligt og bevillingen er samlet på DKK 7 mio. Prisvinderen modtager DKK 5 mio. til forskning og DKK 1 mio. som en personlig hæderspris. Fonden har derudover doneret DKK 1 mio. til evaluering, bedømmelsesudvalg og fejring i forbindelse med prisoverrækkelsen.

I 2017 blev prisen tildelt professor Philip Scherer, leder af Touchstone Center for Diabetes Research, University of Texas Southwestern Medical School, Dallas, USA. Hans mangeårige arbejde med diabetes har bidraget til øget forskningsmæssig og teknologisk viden om diabetes, dens sygdomsmekanismer og dens komplikationer gennem en helt ny tilgang til metabolisk syndroms og type 2-diabetes' patofysiologi – to af de mest almindelige, kroniske sygdomme.

Prisoverrækkelsen fandt sted under EASD's 53. årsmøde i Lissabon, Portugal, 13. september. Ved denne lejlighed afholdt professor Philip Scherer prisforelæsning med titlen "The many secret lives of adipocytes: implications for diabetes" med ca. 7.000 tilhørere i salen. Forelæsningen blev webcastet, og der var tilhører i tilstedende sale via livestreaming.

Novo Nordisk Prisen (1963)

Novo Nordisk Prisen gives som belønning for enestående lægevidenskabelig forskning eller anden forskningsindsats, der kan komme lægevidenskaben til gode. Tildelingen af prisen skal ske for en overvejende dansk indsats. Prisen uddeles af Novo Nordisk Prisbedømmelseskomite under Novo Nordisk Fonden. Prisen uddeles årligt og er på DKK 3 mio., hvoraf DKK 0,5 mio. er en personlig pris, og DKK 2,5 mio. er et rådighedsbeløb til forskningsformål inden for prismodtagerens fagområde. Med prisen følger en bevilling på DKK 350.000 til et internationalt symposium arrangeret af årets prismodtager i samarbejde med fonden.

Professor Poul Nissen modtog Novo Nordisk Prisen 2017 for sine banebrydende studier af ionpumpers struktur og mekanisme – en grundviden der har stor betydning for forståelse af livsprocesser og bekæmpelse af sygdomme.

Novo Nordisk Pris Symposium (2009)

Modtageren af Novo Nordisk Prisen får sammen med prisen DKK 350.000 stillet til rådighed til afholdelse af et internationalt symposium inden for prismodtagerens forskningsfelt.

Titlen på årets prissymposium var "Pumps and circumstances". Det blev afholdt den 18. og 19. maj på Aarhus Universitet (AU) til ære for dette års modtager af prisen, Professor Poul Nielsen fra AU.

Novozymes Prisen (2015)

Novozymes Prisen har til formål at øge bevidstheden om bioteknologisk grundforskning og anvendt forskning. Prisen tildeles som en anerkendelse af en banebrydende overvejende europæisk forskningsindsats eller et teknologibidrag, der fremmer udviklingen af bioteknologisk videnskab til innovative løsninger. Prisen uddeles for en overvejende europæisk indsats. Prisen uddeles af Novozymes Priskomite under Novo Nordisk Fonden. Prisen uddeles årligt og er på DKK 3 mio. Prisvinderen modtager DKK 2,5 mio. til prismodtagerens forskning og DKK 0,5 mio. som en personlig pris. Med prisen følger en bevilling på DKK 350.000 til et internationalt symposium arrangeret af årets prismodtager i samarbejde med fonden.

Professor Emmanuelle Charpentier, direktør for Max Plancks Institute for Infection Biology, Berlin, Germany og professor Virginijus Siksnys, Vilnius University, Litauen, medlem af det Litauiske Academy of Sciences modtog i fællesskab prisen for deres banebrydende forskning, som har spillet en afgørende rolle for udvikling af det genetiske værktøj CRISPR-Cas9.

Fonden var vært for Virginijus Siksnys festforelæsning og efterfølgende reception i marts i Vilnius, Litauen. Fonden var ligeledes vært for Emmanuelle Charpentiers festforelæsning i marts og efterfølgende reception, som fandt sted på universitetet i Umeå, Sverige.

Novozymes Prisen Prissymposium (2015)

Modtageren af Novozymes Prisen modtager sammen med prisen DKK 350.000 til afholdelse af et internationalt symposium inden for prismodtagerens forskningsfelt. Novozymes Prize Symposium som var planlagt til efteråret 2017 måtte desværre udskydes. Symposiet er nu efter aftale med prismodtagerne, Virginijus Siksnys og Emmanuelle Charpentier, planlagt til februar måned 2018.

Jacobæus Prisen og Prissymposium (1939)

Jacobæus Prisen tildeles for ekstraordinære bedrifter inden for medicinsk forskning og gives årligt til en internationalt anerkendt forsker, der inviteres til at holde en forelæsning i et af de nordiske lande om sin forskning. Emnet bør falde inden for det fysiologiske eller endokrinologiske område. Med prisen følger et beløb på DKK 100.000,-. Prisen uddeltes første gang i 1942 til minde om den svenske professor H.C. Jacobæus. Prisen uddeles af komite for Endokrinologi og Metabolisme under Novo Nordisk Fonden.

Prismodtager var i 2017 professor Jeffrey Gordon fra School of Medicine Washington University, St. Louis for sit pionerarbejde om, hvordan tarmens mikrobiota bidrager til over- og underernæring. Professor Jeffrey Gordon holdt forelæsning med titlen "The gut microbiota and childhood undernutrition: looking at postnatal development from a microbial perspective".

Prisforelæsningen afholdtes i forbindelse med et H. C. Jacobæus Symposium, som i 2017 blev afholdt den 6. september på Göteborg universitet, Göteborg. Symposiet var arrangeret af komiteens formand Claes Ohlsson fra Göteborg Universitet. Symposiet finansieredes af fonden.

Hagedorn Prisen (1966)

Hagedorn Prisen tildeles hvert år en forsker, der har udmærket sig med sin forskning inden for dansk intern medicin. Prisen uddeles af Dansk Selskab for Intern Medicin (DSIM) og Novo Nordisk Fonden og er på DKK 250.000, som opdeles i en personlig pris på DKK 100.000 og en pris på DKK 150.000 til forskning eller udviklingsarbejde. Med prisen følger tillige tildelingen af Hagedorn-medaljen. Bestyrelsen i DSIM fungerer som priskomite.

I 2017 blev prisen tildelt professor overlæge dr. med. Jens Dilling Lundgren for sin banebrydende og internationalt anerkendte forskning inden for HIV og antiretroviral behandling. Prisoverrækkelsen

afholdtes i fondens domicil i forbindelse med Dansk Selskab for Intern Medicin's årsmøde, hvor Professor Jens Dilling Lundgren forelæste om sine forskningsaktiviteter.

Marie og August Krogh Prisen (1969)

Marie og August Krogh Prisen tildeles årligt en fremragende dansk sundhedsvidenskabelig forsker. Prisen uddeles af Organisationen af Lægevidenskabelige Selskaber (LVS) (tidligere Dansk Medicinsk Selskab) og Novo Nordisk Fonden. Den er på DKK 250.000. DKK 100.000 er en personlig pris og DKK 150.000 går til forskning. Prisen overrækkes af LVS' formand og fondens direktør i forbindelse med LVS' årsmøde. Bestyrelsen i LVS fungerer som priskomite.

Primo 2017 overræktes LVS prisen til professor, overlæge, dr. med., ph.d. Merete Nordentoft for sit lange og imponerende arbejde for psykiatrien i Danmark. Hendes virke, såvel klinisk som forskningsmæssigt, har haft stærkt fokus på de svageste i samfundet, og hendes forskning har haft stor international gennemslagskraft. Arrangementet foregik på Organisationen af Lægevidenskabelige Selskabers årsmøde, som fandt sted i Ingeniørforeningens mødelokaler på Kalvebod Brygge. Hovedtemaet for årsmødet var "Den dygtige læge".

Novo Nordisk Fondens Forelæsning (1979)

Novo Nordisk Fondens Forelæsning er en pris på DKK 50.000 og uddeles til en aktiv nordisk videnskabsmand, der har ydet en fremtrædende indsats inden for diabetesforskning eller -behandling. Prismodtageren afholder en forelæsning i forbindelse med årskonferencen i Scandinavian Society for the Study of Diabetes (SSSD). Prisen uddeles af en komite med tre medlemmer fra komite for Endokrinologi og Metabolisme samt formanden for SSSD.

2017- årets prismodtager, professor Susanne Mandrup, Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet holdt sin forelæsning "Functional Genomics in Diabetes Research" i forbindelse med Scandinavian Society for the Study of Diabetes' (SSSD) årsmøde, som blev afholdt i Nyborg i maj 2017.

STRATEGISKE BEVILLINGER: BIOSCIENCE KLYNGEN OG ENKELTSATSNINGER

Det er Novo Nordisk Fondens vision at bidrage til at finde løsninger på nogle af de udfordringer, der truer den globale sundhed og velfærd, f.eks. diabetes og udtømmning af naturens ressourcer. Med det for øje uddeler fonden bevillinger, hvor det overordnede tema og det enkelte initiativ er strategisk valgt af fondsbestyrelsen. Den faglige bedømmelse af de indsendte ansøgninger varetages af internationale eksperter.

Copenhagen Bioscience Cluster

Siden 2007 har Novo Nordisk Fonden bevilget støtte på over DKK 4 mia. til at skabe en klynge af forskningscentre og forskningsinfrastrukturer i Øresundsregionen, der kan tiltrække og fastholde verdens bedste forskere og danne grundlag for et internationalt orienteret og innovativt forskningsmiljø.

Dette sker ved at tilbyde optimale rammer til at udvikle og styrke de videnskabelige kompetencer således, at centrene kan tiltrække nogle af de bedste forskere og talenter i verden. Bevillingerne til centrene giver et langsigtet perspektiv med støtte i minimum 10 år. Foruden fire store

forskningscentre består klyngen af en række forskningsinfrastrukturer, herunder Danmarks Nationale Biobank, et kryo-elektronmikroskop, og MicroMAX som er en avanceret platform til at undersøge proteiner ved partikelacceleratoren MAX IV i Lund.

Klyngen ligger i Københavnsregionen, hvor Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet og flere universitetshospitaler og forskningsinstitutioner er placeret, og hvor også biofarmaceutiske og bioteknologiske virksomheder har base. Dette skaber grobund for et dynamisk og innovativt miljø med mulighed for at skabe nationale såvel som internationale samarbejder på tværs af fagområder. Dermed gøres regionen til et internationalt fyrtårn inden for biovidenskabelig og bioteknologisk forskning.

Enkeltsatsninger

Novo Nordisk Fondens bestyrelse prioriterer løbende at bevilge støtte til en række projekter med et bestemt tema af betydning for samfundet. Disse går under betegnelsen "enkeltsatsninger". Emneområderne for projekterne spænder bredt og kan både favne forsknings-, uddannelses- og formidlingsprojekter samt innovation mv. I flere tilfælde finder støtten sted i samarbejde med andre parter, private som offentlige, og projekterne har opnået støtte for en periode på op til seks år. Gennem enkeltsatsningerne ønsker fonden bl.a. at bidrage til at skabe et uddannelsessystem i verdensklasse inden for det naturvidenskabelige og tekniske område samt at øge interessen for naturvidenskab og forskning i befolkningen generelt. Samlet er det kendetegnende for de enkeltsatsninger, der opnår støtte fra fonden, at de er ambitiøse, nytænkende og perspektivrige.

Cluster Centres:

<p>The Novo Nordisk Foundation Center for Biosustainability (2010) Centret blev etableret ved Danmarks Tekniske Universitet i 2010 med en bevilling på DKK 700 mio. Fonden bevilgede i 2012 yderligere DKK 411 mio. til udvidelse af centrets aktiviteter. I 2016 bevilgede fonden yderligere DKK 118 mio. til etablering af et fermenteringsanlæg og DKK 90 til computerbaseret forskning. Centret har en ambition om at udvikle ny viden og teknologi, der understøtter en transformation af den oliebaserede kemikalieindustri til en mere bæredygtig biobaseret industri. Her skal kemikalier i stedet produceres ved hjælp af højtspecialiserede cellekulturer – såkaldte cellefabrikker. Centrets forskning fokuserer på at tilvejebringe den viden, der skal til for at designe og konstruere cellefabrikker til biobaseret produktion. På det anvendelsesorienterede plan vil centret forske i nye innovative teknologier, der kan reducere omkostningerne til udvikling af cellefabrikker og dermed øge konkurrenceevnen for biobaseret produktion. Centret vil på det mere grundvidenskabelige felt undersøge, hvilke kemikalier det er muligt at fremstille biologisk. Endvidere forsker centret i udvikling af robuste og bedre cellefabrikker til effektiv produktion af lægemidler.</p>	<p><u>Udbetaling i 2017:</u> DKK 159,3 mio.</p> <p><u>Ansatte:</u> Ved udgangen af året havde centret 237 ansatte samt 65 affiliate.</p>
---	--

<p>The Novo Nordisk Foundation Center for Basic Metabolic Research (2010) Centret blev etableret ved Københavns Universitet i 2010 med en 10-årig bevilling på DKK 885 mio. Centrets målsætning er at forstå årsagerne til diabetes og fedme ved at forske i de molekulære mekanismer, som ligger bag udviklingen af disse sygdomme. Centrets forskere undersøger, hvordan interaktionerne mellem arv og miljø påvirker menneskets stofskifte. For eksempel forskes i, hvordan kroppens energiforbrug reguleres, og i, hvordan faktorer som tarmbakterier og fysisk træning påvirker stofskiftet og helbredet. Målet med forskningen er at etablere et grundlag for at udvikle nye metoder til at diagnosticere, forebygge og helbrede diabetes og fedme.</p>	<p><u>Udbetaling i 2017:</u> DKK 82,9 mio.</p> <p><u>Ansatte:</u> Ved udgangen af året havde centret 171 ansatte samt 8 affiliate.</p>
<p>The Novo Nordisk Foundation Center for Stem Cell Biology (2010) Centret blev etableret ved Københavns Universitet i 2010 med en 10-årig bevilling på DKK 350 mio. I 2015 blev centret styrket med en ny bevilling på DKK 235 mio. for en strategisk udvikling af DanStem i perioden 2015-2020. Centret udfører grundforskning inden for udviklings-, stamcelle- og molekylærbiologi. Forskerne undersøger bl.a., hvordan man i laboratoriet kan påvirke stamceller til at udvikle sig i en bestemt retning eksempelvis til insulinsecernerende betaceller eller til kræftceller. Ambitionen er at frembringe viden, som kan danne grundlag for nye, mere målrettede og effektive behandlingsmetoder til henholdsvis diabetes og kræft. Centret blev i 2017 styrket med en bevilling på DKK 100 mio. til udvikling af den translationelle stamcelleforskning med henblik på at udvikle nye behandlingsmetoder af særlige typer leukæmi og diabetes til gavn for patienterne.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 100,0 mio.</p> <p><u>Udbetaling i 2017:</u> DKK 64,6 mio.</p> <p><u>Ansatte:</u> Ved udgangen af året havde centret 136 ansatte samt 9 affiliate.</p>
<p>The Novo Nordisk Foundation Center for Protein Research (2007) Centret blev etableret ved Københavns Universitet i 2007 med en 10-årig bevilling på DKK 600 mio. I 2014 blev centret forlænget og styrket med en bevilling på DKK 180 mio., der løber til udgangen af 2019. Centret har desuden i 2016 fået indlejret en bevilling på DKK 60 mio. til programmet Clinical Proteomics. Visionen for centret er at blive verdensførende inden for integrerede proteinteknologier og deres anvendelse for at øge forståelsen af biologiske processer i sundhed og sygdom. Dette skal opnås ved at udvikle platforme for integreret proteinteknologi og systemer til håndtering af store mængder heterogene data, at uddanne den næste generation af ledende proteinforskere samt at blive den førende globale partner inden for proteinforskning.</p>	<p><u>Udbetaling i 2017:</u> DKK 56,3 mio.</p> <p><u>Ansatte:</u> Ved udgangen af året havde centret 158 ansatte samt 10 affiliate.</p>
<p>BioInnovation Institute (2017) Til udvikling af et stort center, BioInnovation Institut (BII), der skal hjælpe de bedste forskere og iværksættere til at udvikle og modne forskningsprojekter indtil det tidspunkt, hvor det er muligt at tiltrække finansiering på markedsmæssige vilkår, har fonden i 2017 afsat DKK 19,1 mio. Til etablering af instituttet i en implementeringsfase dækkende perioden 2018-2020 er der yderligere afsat DKK 392,0 mio. med mandat til at implementere og videreudvikle initiativet i en tre-årig periode med fokus på transition og inkubation. BioInnovation Institute er et nationalt initiativ med internationalt udsyn, som vil få sin fysiske placering i København for at skabe en synergi</p>	<p><u>Hensættelse af forpligtelse i egenkapitalen i 2017:</u> I alt DKK 411,1 mio.</p>

med allerede eksisterende forskningsmiljøer og laboratoriefaciliteter. Centret skal uddele midler til forskningsprojekter, som har et potentiale til at forbedre sundhed, bekæmpe sygdomme, bevare naturens ressourcer samt finde nye løsninger til gavn for samfundet og den enkelte borger.	
---	--

Cluster Education:

<p>Research based world-class joint education programme in fermentation based biomanufacturing.</p> <p>Uddannelsesprogrammet, der er forankret på DTU modtog i 2017 en 7-årig bevilling fra fonden på DKK 187 mio. til at etablere et verdensførende uddannelsesprogram inden for "fermentation based biomanufacturing" der skal styrke universitetets kandidatuddannelser, ph.d.-program og livslang lærings uddannelsesprogrammer inden for området.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 187,0 mio.</p>
<p>Danish Diabetes Academy (2017)</p> <p>Det Danske Diabetes Akademi (DDA) er et landsdækkende initiativ for diabetesforskning og forskeruddannelse, der samler både yngre forskere og seniorforskere fra universiteter, hospitaler og virksomheder i Danmark. Akademiets overordnede mål er at styrke kvaliteten af forskeruddannelse inden for diabetes. Et særligt mål er at give unge forskertalenter optimale muligheder for at dygtiggøre sig og forfølge en karriere inden for feltet. DDA blev etableret i 2012, med forankring på Odense Universitetshospital, og modtog for perioden 2012-17 en 5-årig bevilling fra fonden på DKK 201,9 mio. Akademiet har i 2017 modtaget en ny 5-årig bevilling for perioden 2018-2022 på DKK 156 mio. til at igangsætte en lang række uddannelsesaktiviteter, bl.a. ph.d.- og postdokkurser, med et særligt fokus på talent- og karriereudvikling af yngre diabetesforskere.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 156,0 mio.</p>
<p>Copenhagen Bioscience PhD Programme</p> <p>Fonden ønsker med programmet at tiltrække de bedste internationale studerende til NNF centrene og derigennem øge internationaliseringen og løfte det videnskabelige niveau på ph.d.-uddannelsen i centrene. Endvidere forventes programmet at katalysere aktiviteter på tværs af centre. Programmet konkurrerer med andre elite ph.d.-programmer i Europa. Fonden modtog i 2017 540 ph.d.-ansøgninger – hvoraf 16 begyndte på pre-ph.d. året i september måned, som del af et 4-årigt ph.d.-program.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 36,3 mio.</p>
<p>Translational Investigator Training Programme</p> <p>Det sundhedsvidenskabelige fakultet under KU modtog i 2017 en bevilling på DKK 1 mio. til udvikling af et Translational Investigator Training Programme.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 1,0 mio.</p>
<p>Cluster Integration Activities</p> <p>Formålet med et cluster integrationsprogram er at skabe sammenhængskraft mellem de studerende, der er tilknyttet Copenhagen Bioscience PhD programmet og andre ph.d.-studerende i NNF centrene. Programmet skal finansiere en årlig retreat for ph.d.-studerende i centrene samt seminarer organiseret af de studerende. Det første retreat blev afholdt på TH19 d. 14. september 2017.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 2,7 mio.</p>

Cluster Infrastructures:

<p>Danmarks Nationale Biobank (2009) Biobanken blev etableret ved Statens Serum Institut, som i 2009–2010 modtog en 10-årig bevilling på DKK 118 mio. fra Novo Nordisk Fonden. Biobanken er en infrastruktur, der giver forskere et samlet overblik over og adgang til adskillige millioner biologiske prøver fra det danske sundhedsvæsen. Samtidig bliver det muligt at koble disse til informationen i de nationale registre. Dette giver nye muligheder for at forske i sygdommes årsager, forebyggelse og behandling. Biobanken indeholder totalt set ca. 7,4 mio. biologiske prøver, mens biobankregisteret indeholder information om 17,3 mio. prøver fra i alt 5,2 mio. individer.</p>	<p><u>Udbetaling i 2017:</u> DKK 12,1 mio.</p>
<p>MicroMax Til etablering og drift af en ny avanceret platform ved partikelacceleratoren MAX IV i Lund har fonden i 2017 givet en 14-årig bevilling på DKK 255 mio. til Lunds Universitet. Platformen giver forskere mulighed for at studere molekylære detaljer af proteiner i langt større detaljegrad end hidtil og vil derved forstærke Øresundsregionens position som et internationalt hotspot for fremragende proteinforskning.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 255,0 mio.</p>
<p>CryoNET (Aarhus og København) Til etablering af et åbent netværk mellem forskningsenheder ved danske og svenske universiteter, der specialiserer sig i at anvende kryo-elektron-mikroskopi, er der i 2017 givet en 4-årig bevilling på DKK 7,5 mio. Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet og det Naturvidenskabeligt og Tekniske Fakultet på Aarhus Universitet får hver DKK 3,75 mio.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 7,5 mio.</p>

Cluster programmer:

<p>Copenhagen Bioscience Conferences (2012) Konferencenserien skaber et mødested i Danmark for videnskabelig vidensudveksling og inspiration på højeste plan med deltagelse af internationale top-kapaciteter og unge talenter. Konferencerne afholdes i samarbejde med fondens fire forskningscentre. Temaerne veksler inden for metabolisme, stamceller, proteinforskning og biobæredygtighed. Konferencerne etablerer nye faglige netværk med værdifulde relationer til andre forskere både nationalt og internationalt. I 2017 er der afholdt i alt to konferencer.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 6,5 mio. + DKK 2,5 mio. I alt DKK 9 mio.</p>
<p>Cluster Collaboration Event Grants Formålet med Cluster Collaboration Event Grants er at understøtte interaktion, sammenhængskraft og videndeling mellem interessenterne i Copenhagen Bioscience Cluster. Dette sker ved hjælp af støtte til 2-3 events pr. år (afhængig af format og størrelse). I 2017 er der afholdt tre events: Et seminar mellem CPR og KU Plant vedrørende Stalling DNA Processing; En workshop mellem CBMR og CPR om Microbiome data interpretation; og en CPR-Danstem Exchange dag.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 5,0 mio.</p>

Cluster Research Programmes i 2017

<p>Collaborative research programme in Biomedical Innovation Law (CeBIL) Fonden har i 2017 givet en 5-årig bevilling på DKK 35 mio. til professor Timo Minssen, KU til et juridisk forskningsprogram der skal afdække de juridiske barrierer for udvikling af innovative lægemidler. Forskningsprogrammet omfatter samarbejde med nationale og internationale eksperter fra den akademiske verden, offentlige myndigheder, patientorganisationer og industrien. Programmets mål er at foreslå nye juridiske rammer for udvikling og regulering af lægemidler og dermed lette overgangen fra forskning til innovation.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 35 mio.</p>
<p>Harnessing the oxidative power of enzymes - HOPE Fonden har i 2017 givet en 5-årig bevilling på DKK 35 mio. til lektor Katja Johansen fra KU, til forskningsprogrammet Harnessing the oxidative power of enzymes – HOPE, med det formål at definere virkningsmekanismen og den biologiske funktion af en bestemt type enzymer kaldet Lytic Polysaccharid Monooxygenases, LPMOs.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 35 mio.</p>
<p>Professorships in Enzymology and Protein Biophysics Fonden har i 2017 givet en 5-årig bevilling til etablering af to professorater inden for proteinforskning ved Institut for Bioteknologi og Biomedicin (DTU Bioengineering) ved Danmarks Tekniske Universitet. Bevillingen går til ansættelse af to professorer på internationalt niveau inden for hhv. enzymfunktion og protein-biofysik.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 25 mio.</p>
<p>Convergent Ethics and the Ethics of Controversy (CEEC) Københavns Universitet, Institut for Medier, Erkendelse og Formidling modtog i 2017 en 3-årig bevilling på DKK 10 mio. til at nytænke den etiske og demokratiske legitimitet af nye og spirende bioteknologier, såsom biobanker og personlig medicin, human genmanipulering, genetisk modificerede afgrøder, og syntetisk biologi, herunder udarbejde retningslinjer for hvornår biovidenskabelig teknologi kan anses for etisk forsvarlig.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 10 mio.</p>
<p>NNF Crop Resiliency Workshop Til gennemførelse af en crop resiliency workshop mellem North Carolina State University, KU, AU, DTU og en række internationale eksperter har fonden i 2017 afsat DKK 0,7 mio.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 0,7 mio.</p>

Education and Outreach:

<p>Unge Forskere (2018-2020) Unge Forskere er Danmarks største talentkonkurrence for børn og unge inden for science (naturvidenskab og teknik). Konkurrencen har fokus på at styrke arbejdet med innovation, ideudvikling og den naturvidenskabelige metode i den daglige undervisning. Fonden har støttet projektet siden 2012 med i alt DKK 15 mio., og vil med en ny bevilling på DKK 9 mio. til Astra for perioden 2018-2020 have fokus på at videreudvikle talentkonkurrencen for de mest talentfulde børn og unge i grundskolen og på ungdomsuddannelserne.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 9,0 mio.</p>
--	--

<p>LIFE Til forberedelse og udvikling af et naturvidenskabeligt læringscenter (bygninger, casestudier og mobile laboratorier/læringsenheder) har fonden i 2017 afsat DKK 33,6 mio.</p>	<p><u>Hensættelse af forpligtelse i egenkapitalen i 2017:</u> I alt DKK 33,6 mio.</p>
<p>BIG BANG 2018-2020 Fonden har i 2017 givet bevilling på DKK 3 mio. til Astra for afholdelse af Big Bang, der er en event og konference over to dage, der samler undervisere, formidlere og forskere inden for det naturfaglige og naturvidenskabelige felt i grundskolen, på ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser i Danmark.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 3,0 mio.</p>
<p>Jet-Net.dk i stor skala Naturvidenskabernes hus har i 2017 modtaget en bevilling på DKK 2,5 mio. til videreudvikling og skalering af Jet-Net.dk, som er et landsdækkende netværk mellem virksomheder, grundskoler og gymnasier, der er dannet for at stimulere børn og unges forståelse for og interesse i naturvidenskab og teknologi.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 2,5 mio.</p>
<p>Forprojekt om udvikling af Metropolitan Honors College for naturfagslærerstudende. Professionshøjskolen Metropol modtog i 2017 en bevilling på DKK 1 mio. til et forprojekt om udvikling af Metropolitan Honors College for naturfagslærerstudende.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 1,0 mio.</p>
<p>Education and Outreach Projekter (under DKK 1 mio.) Fonden har i 2017 herudover støttet en række projekter inden for uddannelse og outreach, herunder UNF Science Camps 2017, UN Science Camps 2018-20 og World Robot Olympiad 2017.</p>	<p><u>Bevilling i 2017</u> I alt DKK 0,975 mio.</p>
<p>Education and Outreach Priser:</p> <p>Novo Nordisk Fondens Gymnasielærerpris (2014) Med det formål at fokusere på det høje faglige niveau i den biologiske naturvidenskabelige undervisning i gymnasierne og anerkende de gymnasielærere, som yder et markant bidrag til den biologiske naturvidenskabelige undervisning, er der i 2017 uddelt to priser (en øst for Storebælt og en vest for Storebælt) til henholdsvis lektor Thomas Sand Skadhede og lektor Mårten Flø Jørgensen ved årsmødet for Dansk Biotek d. 4. maj 2017, i alt DKK 0,5 mio.</p> <p>Novo Nordisk Fondens Naturfagslærerpris (2015) Med det formål at anerkende og synliggøre en ekstraordinær indsats inden for naturvidenskabelig undervisning på grundskoleniveau er der i 2017 uddelt to priser (en øst for Storebælt og en vest for Storebælt) til henholdsvis Jens Valdemar Madsen og Aff Hjarnø ved finalen for Unge Forskere d. 25. april 2017 i Forum, i alt DKK 0,5 mio.</p> <p>Der er desuden givet en bevilling på DKK 0,25 mio. til udvikling af priserne i 2018.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> <u>DKK 1 mio. + DKK 0,25 mio.</u> I alt DKK 1,25 mio.</p>

Research Awards i 2017

<p>Professorater i børnekirurgi ved Rigshospitalet BørneRiget under Rigshospitalet har i 2017 modtaget en bevilling på DKK 60 mio. til tre 5-årige professorater, henholdsvis i hjertekirurgi, prenatal kirurgi og rekonstruktiv kirurgi. Bevillingen vil dermed være med til at skabe et hospital i verdensklasse for børn, unge, fødende og deres familier samt styrke samspillet mellem forskning og behandling til gavn for patienterne. Hospitalsfunktionen skal være landsdækkende.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 60 mio.</p>
<p>Professorship in public leadership in the health sector Aarhus Universitet, Institut for Statskundskab har i 2017 modtaget en 5-årig bevilling på DKK 15 mio. til at etablere et professorat i offentlig ledelse i sundhedssektoren.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 15 mio.</p>
<p>Endowed Professorship Programme Center for Corporate Governance under CBS har i 2017 modtaget en 5-årig bevilling til styrkelse af forskning i erhvervsdrivende fonde gennem etablering af et professorat i erhvervsfondsledelse.</p>	<p>Bevilling i 2017: DKK 10 mio.</p>
<p>Forskningsfinansiering i Danmark CBS har i 2017 modtaget en bevilling på DKK 2 mio. til at gennemføre et projekt, der skal belyse offentlig og privat finansiering af forskning i Danmark.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 2,0 mio.</p>
<p>Mediedækning af HPV-vaccinen Aarhus Universitet har modtaget en bevilling på DKK 0,5 mio. til at gennemføre en videnskabelig undersøgelse af dækningen af HPV vaccinen i de danske medier.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 0,5 mio.</p>

Sponsorater:

<p>Nordic Health Tech talents VentureCup Denmark har i 2017 modtaget en bevilling på DKK 6 mio. til at udvikle programmet Nordic Health Tech Talents, der har til formål at etablere en systematisk tilgang til at identificere og udvikle fremtidige virksomheder inden for sundhedssektoren og life sciences gennem partnerskab med 27 tech universiteter i Norden.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 6,0 mio.</p>
<p>Øvrige sponsorater Fonden har herudover givet bevillinger til Future Talks, international konference om Impact Assessment, konference om sundhedsinnovation, kongres for studenterforskning, SLSA EU konference, Synapse Life science Connect, bogudgivelse om diabetes, DTU Biobuilders 2017 og IGEM 2017 for i alt DKK 3,3 mio.</p>	<p><u>Bevilling i 2017:</u> DKK 3,3 mio.</p>

UDDELINGER TIL STENO DIABETES CENTRE I DANMARK

Novo Nordisk Fonden støtter årligt forskningshospitalsvirksomhed inden for diabetes (Steno Diabetes Center). Det samlede bevilligede beløb til Steno Diabetes Centre i Danmark beløber sig til DKK 6.519,0 mio., heraf er DKK 3.618,0 mio. bevilliget i 2017.

Steno Diabetes Center – forskningshospitalsvirksomhed

Fonden yder vedtægtsbestemt støtte til driften af forskningshospitalsvirksomhed i Danmark.

Novo Nordisk Fonden, Novo Nordisk A/S og Region Hovedstaden indgik i 2016 en aftale om, at den privatejede specialklinik Steno Diabetes Center (SDC) blev overdraget til Region Hovedstaden, samt at Novo Nordisk Fonden fortsat støtter driften af SDCC forudsat, at SDCC udvider sine aktiviteter, øger sit patientgrundlag samt indgår et tæt samarbejde med regionens øvrige diabetesklinikker om at styrke den samlede forskningsbaserede diabetesindsats i regionen.

Den 1. januar 2017 blev Steno Diabetes Center Copenhagen (SDCC) etableret. I løbet af 2017 har SDCC udvidet sine behandlingsaktiviteter og patientgrundlag. Fra at varetage behandling, forebyggelse, forskning og uddannelse inden for diabetes for ca. 6.000 patienter til ved udgangen af 2017 at varetage dette for ca. 9.000 patienter. Målet er, at SDCC i 2020-21 varetager behandling, forebyggelse, forskning og uddannelse inden for diabetes for 11.000-13.000 patienter. I 2017 har SDCC også indgået samarbejdsaftaler med alle regionens øvrige diabetesklinikker, så der sikres en styrket forskningsbaseret diabetesindsats til gavn for diabetespatienter i hele regionen. Novo Nordisk Fonden støtter SDCC med en samlet bevillingsramme på DKK 2.945 mio. frem til udgangen af 2029. Bevillingen dækker udover drift også etablering af en ny bygning ved Herlev Hospital til at huse SDCC.

I 2017 har Novo Nordisk Fonden også indgået aftaler med Region Midtjylland, Region Syddanmark og Region Nordjylland om etablering af et Steno Diabetes Center i hver af disse regioner. De tre nye centre bliver finansieret efter samme principper som SDCC, og de skal i lighed med SDCC også tilbyde en forskningsbaseret diabetesindsats inden for behandling, forebyggelse, forskning og uddannelse samt indgå samarbejdsaftaler med regionens øvrige diabetesklinikker, så den forskningsbaserede diabetesindsats kommer alle patienter med diabetes i regionen til gavn.

Steno Diabetes Center Aarhus (SDCA) etableres med afsæt i den endokrinologiske afdeling på Aarhus Universitetshospital. Afdelingen behandlede i 2016 ca. 4.800 patienter med diabetes, og målet er, at når SDCA er i fuld drift i 2022, skal centret have tilknyttet ca. 8.000 patienter. Novo Nordisk Fonden bevilligede i 2017 DKK 1.388,80 mio. frem til udgangen af 2027 til drift og etablering af SDCA. Bevillingen dækker også opførelsen af en nybygning ved Aarhus Universitetshospital til at huse SDCA.

Steno Diabetes Center Odense (SDCO) etableres med afsæt i den endokrinologiske afdeling på Odense Universitetshospital. Afdelingen behandlede i 2016 ca. 4.700 patienter med diabetes, og målet er, at når SDCO er i fuld drift i 2023, skal centret have tilknyttet ca. 9.000 patienter. Novo Nordisk Fonden bevilligede i 2017 DKK 1.394,6 mio. frem til udgangen af 2027 til drift og etablering af SDCO. Bevillingen dækker også opførelsen af en nybygning ved Nyt Odense Uni-

versitetshospital til at huse SDCO. Novo Nordisk Fonden har i 2017 også bevilliget støtte til videreførelsen af Dansk Center for Strategisk Forskning i Type 2 (DD2) i regi af SDCO med en bevilling på DKK 40,1 mio. frem til udgangen af 2022.

Steno Diabetes Center Nordjylland (SDCN) etableres med afsæt i den endokrinologiske afdeling på Aalborg Universitetshospital. Afdelingen behandlede i 2016 ca. 3.600 patienter med diabetes og målet er, at når SDCN er i fuld drift i 2022, skal centret have tilknyttet ca. 5.000 patienter. Novo Nordisk Fonden bevilligede i 2017 DKK 794,5 mio. frem til udgangen af 2027 til drift og etablering af SDCN. Bevillingen dækker også opførelsen af en nybygning ved Nyt Aalborg Universitetshospital til at huse SDCN.

Novo Nordisk Fonden har i 2017 også indledt et samarbejde med Region Sjælland om muligheden for at etablere et Steno Diabetes Center Sjælland (SDCS). Fondsbestyrelsen og regionen er i 2017 blevet enige om visionen for et kommende SDSCS. Dermed er grundlaget lagt for, at Novo Nordisk Fonden støtter forskningshospitalsvirksomhed inden for diabetes, som vil styrke den samlede diabetesindsats i Danmark til gavn for alle mennesker med diabetes uanset bopæl.

UDDELINGER TIL HUMANITÆRE OG SOCIALE FORMÅL

Novo Nordisk Fonden støtter årligt en række humanitære og sociale formål, der har til hensigt at forbedre sundhed og velfærd. Det samlede beløb bevillet til støtte af humanitære og sociale formål i 2017 beløber sig til DKK 62,8 mio.

Støtte til sociale formål

Novo Nordisk Fonden har i 2017 bevilliget projektstøtte til følgende sociale formål:

- ▶ ASFALT,
- ▶ Blå Kors ferielejre,
- ▶ Børns udvikling og trivsel (BUT),
- ▶ Det nye Vajsenhus – fritidstilbud,
- ▶ Forskningsprojekt i havene med grønlandsk bjergartsmel,
- ▶ Fra flugt til skolegang med Red Barnet,
- ▶ Hertha Levefællesskab,
- ▶ Integration af mennesker med handicap på arbejdsmarkedet,
- ▶ Mange flere børn og unge skal være med til at gøre en forskel,
- ▶ Mino Chapters,
- ▶ Opdag Naturen,
- ▶ Screening for diabeteskomplikationer i Grønland,
- ▶ Udsatte børns ophold på Julemærkehjem,
- ▶ Udvikling af Børnetelefonens rådgivningskanal på YouTube,
- ▶ UNLEASH,
- ▶ Veteranindsats Fyn.

I alt er der ydet projektstøtte med sociale formål for DKK 46,6 mio.

Støtte til hjælpeorganisationer

Novo Nordisk Fonden har i 2017 bevilliget projektstøtte til følgende humanitære og sociale hjælpeorganisationer:

- ▶ Tandlæger uden Grænser (Dentalt nødhjælps arbejde),
- ▶ Maternity Worldwide (Enhancing Maternal and Newborn Health in West Wollega),
- ▶ SOS Børnebyerne (Family Strengthening and Community Development),
- ▶ Dansk Røde Kors (Mobilizing Civil Society for Advocacy on NCDs in Humanitarian Settings),
- ▶ UNICEF (Partnerskab).

Der blev i alt givet fem bevillinger svarende til DKK 12,1 mio.

Støtte til akutte humanitære kriser

Novo Nordisk Fonden har i 2017 bevilliget akut humanitær støtte til følgende humanitære hjælpeorganisationer:

- ▶ Dansk Flygtningehjælp (Akut behov for hjælp til Rohingyaer),
- ▶ Folkekirkens Nødhjælp (Hjælp Etiopien gennem sultkatastrofen & Turkana Drought Response),
- ▶ UNICEF (Humanitarian assistance to Rohingyas fleeing from Myanmar),
- ▶ SOS Børnebyerne (Humanitarian crisis in Berbera, Somaliland),
- ▶ Dansk Røde Kors (Kolera forebyggelse og respons i Yemen),
- ▶ Dansk Europamission (Return of Kakai IDPs),
- ▶ Ingeniører uden Grænser (WASH-response to floodings and mudslide og Waste management in rural health clinics in Kenema, Sierra Leone).

Der blev i alt givet akut støtte for DKK 4,1 mio.

PERSONALIA

Medlemmerne af fondens komiteer og udvalg er udpeget for tidsbegrænsede perioder, og der er derfor løbende af- og tilgang af medlemmer. Nedenfor er angivet årets udskiftninger af medlemmer i komiteer og udvalg og bestyrelse, komitemedlemmernes aflønning samt ændringer i beemandingen i fondens sekretariat.

KOMITEER OG UDVALG

Komite for Klinisk og Translationel Lægevidenskab

Bestyrelsen etablerede i 2017 ny Komite for Klinisk og Translationel Lægevidenskab, der udspirer af Læge- og Naturvidenskabelig Komite samt Udvalg for Almen Medicinsk Forskning. Bestyrelsen udpegede professor, overlæge, dr.med. Lars Fugger, Nuffield Department of Clinical Neurosciences, Division of Clinical Neurology, John Radcliffe Hospital, University of Oxford, United Kingdom som formand og professor Jens Otto Lunde Jørgensen, Aarhus universitetshospital som næstformand. Bestyrelsen udpegede herudover professor Erik IIsø Christensen, Aarhus universitet, professor Finn Cilius Nielsen, Rigshospitalet, professor Gedske Daugaard, Rigshospitalet, som medlemmer. Bestyrelsen udpegede desuden professor Jørgen Frøkiær, Aarhus Universitetshospital og professor Henrik Toft Sørensen, Aarhus Universitetshospital, professor Jan Gerstoft, Rigshospitalet og professor Mogens Vestergaard, Aarhus Universitet, som komitemedlemmer for en 4-årig periode fra 1. januar 2017. Professor Lars Køber, Rigshospitalet blev udpeget for en 4-årig periode fra 1. oktober 2017.

Mogens Vestergaard udtrådte af komiteen pr. 7. juni 2017, Finn Cilius Nielsen og Erik IIsø Christensen udtrådte pr. 31. december 2017.

Komite for Biovidenskab og Basal Biomedicin

Bestyrelsen oprettede i 2017 ny Komite for Biovidenskab og Basal Biomedicin og udpegede professor Susanne Mandrup, Syddansk Universitet som formand. Bestyrelsen udpegede herudover professor Marja Jäätela, Kræftens Bekæmpelse, professor Søren Moestrup, SDU og Aarhus Universitet, professor Tim Tolker-Nielsen, Københavns Universitet, professor Thomas Lars Andersen, DTU, professor Ole Nørregaard Jensen, SDU, professor Christian Aalkjær, Aarhus og Københavns Universitet, professor Helle Waagepetersen, Københavns Universitet, professor Susanne Ditlevsen, Københavns Universitet, professor Jens Stougaard, Aarhus Universitet og professor Birthe Brandt Kragelund, Københavns Universitet som komitemedlemmer for en 4-årig periode fra 1. januar 2017.

Komite for Endokrinologi og Metabolisme

Bestyrelsen udpegede professor Mikael Rydén, Karolinska Institute and Karolinska University Hospital som komitemedlem for en 4-årig periode fra 1. januar 2017. Claes Ohlsson blev udpeget som formand pr. 1. januar 2017. Bo Ahrén er udtrådt med udgangen af 2016.

Komite for Exploratory Pre-Seed Grants

Bestyrelsen udpegede Direktør Morten Graugaard Døssing og associate Diana Muftic, begge Novo Holdings A/S som komitemedlemmer for en 4-årig periode fra 1. januar 2017.

Komite for Forskning i Bioteknologibaseret Syntese og Produktion

Professor Birte Svensson, DTU, udtrådte pr. 31. december 2016 af komiteen. Bestyrelsen udpegede professor Sara Linse, Lund Universitet, Sverige som komitemedlem for en 4-årig periode fra 1. januar 2017.

Komite for Novo Nordisk Fondens Challenge Programmer

Bestyrelsen nedsatte to ad hoc-komiteer til at bedømme fondens Challenge programmer 2017 inden for Big Data i biomedicin (tema 1) og Design og Engineering af Biologiske Molekyler og Systemer (tema 2). Medlemmerne vælges for en 1-årig periode.

I 2017 bestod komiteen inden for tema 1 af professor Rudi Balling, University of Luxembourg, Luxembourg (formand), professor Oliver Kohlbacher, Eberhard Karls Universität, Tübingen, Tyskland, professor Janine J. Houwing-Duistermaat, Leids Universitair Medisch Centrum, Leiden, Holland, og School of Mathematics, University of Leeds, UK, professor Riccardo Bellazzi, Università degli Studi di Pavia, Pavia, Italien, lektor Rolf Groenwold, Universitair Medisch Centrum Utrecht, Holland og professor Jaak Vilo, University of Tartu, Estland.

Komiteen inden for tema 2 bestod af professor Victor de Lorenzo, National Centre of Biotechnology, Madrid, Spanien (formand), professor Paul Christou, Universitat de Lleida, Spanien, professor Paul Freemont, Imperial College London, UK, professor Marjan de Mey, Universiteit Gent, Belgien og professor Susan Rosser, University of Edinburgh, UK.

Udvalg for Interdisciplinær Forskning

Professor Finn Cilius Nielsen, Rigshospitalet, indtrådte som en af de to repræsentanter fra Komite for Klinisk og Translational Lægevidenskab. Finn Cilius Nielsen blev udpeget for en 1-årig periode fra 1. januar 2017 som afløser for professor Hendrik Vilstrup, Aarhus Universitet. Professor Ole Nørgaard Jensen, SDU og professor Thomas Lars Andreasen, DTU blev udpeget for en 4-årig periode fra 1. januar 2017 som repræsentanter for Komite for Biovidenskab og Basal Biomedicin.

Komite for sygeplejeforskning

Lektor Bente Appel-Esbensen, Rigshospitalet, udtrådte pr. 31. december 2016 af komiteen som formand. Professor Kirsten Lomborg, Aarhus Universitet, som allerede er medlem, blev pr. 1. januar 2017 formand for komiteen. Pr. 1. januar 2017 indtrådte lektor Mary Jarden, Rigshospitalet, og professor Tone Rustøen, Oslo Universitetssygehus som medlemmer af komiteen.

Komite for Novo Nordisk Prisen

Professor Jan Fahrenkrug (formand) og professor Mads Melbye udtrådte af komiteen med udgangen af maj 2017. Professor Jørgen Frøkiær tiltrådte som formand for komiteen pr. 1. juni 2017. Professor Anne Tybjærg Hansen, Københavns Universitet og professor Henrik Toft Sørensen, Stanford Universitet, USA blev udpeget af bestyrelsen som nye medlemmer for en 4-årig periode fra 1. maj 2017.

Komite for Novozymes Prisen

Bestyrelsen udpegede professor Jens Nielsen, Chalmers som komitemedlem for en 4-årig periode fra 1. maj 2017.

Komite for Steno Collaborative Grants

Bestyrelsen oprettede i 2017 ny komite for Steno Research Collaboration og udpegede professor Bo Ahrén som formand. Herudover udpegede bestyrelsen professor Mona Landin-Ohlsson, Lund Universitet, Sverige, professor Frode Vartdal, Oslo Universitet, Norge, professor Linda Mellbin, Karolinska Universitetshospital, Sverige, professor Paul W. Franks, Lund Universitet, Sverige, professor Tommy Olsson, Umeå Universitet, Sverige og professor Per-Henrik Groop, Helsinki Universitetshospital, Finland, for en 4-årig periode fra 1. januar 2017.

Udvalg for Novo Nordisk Foundation Internationale Forskningsleder Grants

Professor Jan-Erling Bäckvall, Stockholms Universitet, Sverige, indtrådte som en af de to repræsentanter fra Komite for Forskning i Bioteknologibaseret Syntese og Produktion. Han afløste professor Birte Svensson, DTU, som udtrådte med udgangen af 2016.

Komite-/udvalgsmedlem	Komite/udvalg	Samlet honorar, 2017 (DKK)
Anna Christina Krook	Komite for Endokrinologi og Metabolisme (ENDO), Udvalg for Internationale Forskningsledergrants (ILG), Udvalg for Interdisciplinær Forskning (INT).	195.000
Anne Tybjerg Hansen	Komite for Novo Nordisk Prisen (NN Pris)	16.667
Dame Anne Glover	The Novo Nordisk Foundation research cluster Advisory panel (ReCAP)	30.000
Birthe B. Kragelund	Komite for Biovidenskab og Basal Biomedicin (BBM)	100.000
Bo Ahrén	ReCAP, Komite for Steno Research Collaboration (Steno)	70.000
Christian Aalkjær	BBM	100.000
Claes Ohlsson	ENDO	160.000
Eero Ilkka Vuorio	ReCAP	30.000
Erik Ilsø Christensen	Komite for Klinisk og Translationel Lægevidenskab (KTL)	125.000
Finn Cilius Nielsen	KTL, INT	175.000
Frode Vartdal	Steno	25.000
Gedske Daugaard	KTL	125.000
Helle Waagepetersen	BBM	100.000
Henrik Callesen	Komite for Novozymes Prisen (NZPris), Komite for Forskning i Bioteknologibaseret Syntese og Produktion (BioSAP), ILG, INT	205.000
Henrik Toft Sørensen	NNPris, KTL	141.667
Ingrid Egerod	Komite for Sygeplejeforskning (Sygepleje)	35.000
Jacob Wamberg	Komite for Forskning i Kunst og Kunsthistorie (Kunst)	70.000
Jan-Erling Bäckvall	BioSAP, ILG	100.000
Jan Fahrenkrug	NNPris	16.667
Jan Gerstoft	KTL	125.000
Jan K. Schjørring	BioSAP, INT	110.000
Jens Otto Lunde Jørgensen	KTL, ILG	180.000
Jens B. Nielsen	NZPris	16.667

Jens Stougaard	BBM	100.000
Jørgen Frøkiær	NNPris, KTL	160.000
Kirsten Lomborg	Sygepleje	55.000
Lars Fugger	NNPris, KTL, Komite for Exploratory Pre-Seed Grants (ExPS), ILG, INT, ReCAP	470.000
Lars Køber	KTL	93.750
Laslo Hegedüs	ENDO	105.000
Lea Sistonen	ENDO	105.000
Lene B. Oddershede	ExPS	60.000
Liisa Viikari	NZPris	25.000
Linda Mellbin	Steno	25.000
Lis Wagner	Sygepleje	35.000
Mads Melby	NNPris	10.417
Mads Øvlisen	Kunst	45.000
Maria Fabricius Hansen	Kunst	45.000
Marianne Torp	Kunst	45.000
Marja Jäättelä	NNPris, BBM	125.000
Mary Jarden	Sygepleje	35.000
Matthias Tschöp	ReCAP	30.000
Merja Elisa Penttilä	BioSAP	60.000
Mette Marie Rosenkilde	ENDO, ILG, INT	195.000
Michael Broberg Palmgren	NZPris	25.000
Mikael Knip	ENDO	105.000
Mikael Rydén	ENDO	105.000
Mogens Vestergaard	KTL	62.500
Mona Landin-Olsson	Steno	25.000
Ole Nørregaard Jensen	BBM, INT	150.000
Paul W. Franks	Steno	25.000
Paul Gilna	ReCAP	30.000
Per-Henrik Groop	Steno	25.000
Pål Rasmus Njølstad	ENDO	105.000
Rolf K. Reed	ReCAP	30.000
Sanne Kofod Olsen	Kunst	45.000
Sara Snogerup Linse	BioSAP	60.000
Stephen George Oliver	BioSAP	60.000
Susanne Ditlevsen	BBM	100.000
Susanne Mandrup	BBM, ILG	190.000
Søren Kragh Moestrup	BBM, ExPS, ILG	200.000

Søren Molin	NZPris	40.000
Thomas Lars Andresen	BBM, INT	150.000
Thue W. Schwartz	NNPris, ExPS	85.000
Tim Tolker-Nielsen	BBM	100.000
Tommy Olsson	Steno	25.000
Tone Rustøen	Sygepleje	35.000
Trine Bjøro	ENDO	105.000
Vincent G. H. Eijsink	BioSAP	60.000

En samlet oversigt over fondens komiteer og udvalg og deres medlemmer findes på: www.novonordiskfonden.dk/da/content/udvalg-og-komiteer

FONDSBESTYRELSE og FONDSSEKRETARIAT

NOVO NORDISK FONDENS BESTYRELSE

Fondens bestyrelse består af ni medlemmer: Seks vedtægtsvalgte medlemmer, hvoraf to skal have læge- eller naturvidenskabelig indsigt, og tre medarbejderrepræsentanter fra Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S. Af de vedtægtsvalgte medlemmer er tre uafhængige, som defineret i *Anbefalinger for god fondsledelse*.

Fondens formand er tillige formand for Novo Holdings A/S' bestyrelse, og fondens næstformand er også medlem af Novo Holdings A/S' bestyrelse. Valg af vedtægtsvalgte bestyrelsesmedlemmer sker for ét år ad gangen. Valget foretages inden udgangen af hvert års april måned. Ved valg kan fratrædende medlemmer genvælges indtil det fyldte 70. år. For så vidt angår diversitet i bestyrelsen, er der ud af ni bestyrelsesmedlemmer seks mænd og tre kvinder.

En samlet oversigt over fondens bestyrelse findes på: www.novonordiskfonden.dk/da/content/novo-nordisk-fondens-bestyrelse

SEKRETARIAT

Fondens sekretariat er i 2017 blevet udvidet med følgende medarbejdere:

Mette Damgaard Nielsen er den 1. januar 2017 tiltrådt som scientific officer i Strategic Awards.

Marietta Jeppe er den 1. marts tiltrådt som scientific analyst i Operations.

Henrik Barslund Fosse er den 1. marts tiltrådt som impact assessment analyst i Operations.

Bente Gulbrandsen er den 1. maj tiltrådt som project officer i Strategic Awards.

Dennis Ngo-Andersen er den 1. maj tiltrådt som officer i Com. & Stakeholder Relations.

Susanne H. Martens er den 1. juni tiltrådt som IT specialist i Operations.

Jeremy A. Daniel er d. 1. september tiltrådt som scientific officer i Strategic Awards

Lene Thorsen er d. 1. december tiltrådt som administrator (barselsvikariat) i Com. & Stakeholder Relations.

Per Falholt er den 1. maj tiltrådt som programme manager i LIFE udviklingsprojektet

Morten Trolle er den 1. maj tiltrådt som project officer i LIFE udviklingsprojektet
Anne Hansen er den 1. maj tiltrådt som project officer i LIFE udviklingsprojektet
Gitte Sander er den 1. maj tiltrådt som project coordinator i LIFE udviklingsprojektet
Lars Mørch er d. 1. september tiltrådt som project officer i LIFE udviklingsprojekt

Christian Brasen er den 1. februar tiltrådt som scientific officer i BioInnovation Institute udviklingsprojektet
Monika Luniewska Jensen er den 1. februar tiltrådt som project officer i BioInnovation Institute udviklingsprojektet
Nina Parum-Plougmann er den 1. februar tiltrådt som project manager i BioInnovation Institute udviklingsprojektet
Stina Bjerg Nielsen er den 1. februar tiltrådt som project officer i BioInnovation Institute udviklingsprojektet
Thomas Hoffmann er den 1. februar tiltrådt som project officer i BioInnovation Institute udviklingsprojektet

Fondens sekretariat har i 2017 taget afsked med følgende medarbejdere:

Karina Garnier Christensen er d. 31. juli fratruddet som scientific officer i Strategic Awards
Stine Bjerg Nielsen er d. 31. august fratruddet som project officer i BioInnovation Institute udviklingsprojektet
Christian Brasen er den 31. december fratruddet som scientific officer i BioInnovation Institute udviklingsprojektet
Zerqa Shaheen Schmidt er den 19. december fratruddet som senior administrator i Strategic Awards

En samlet oversigt over fondens sekretariat findes på: www.novonordiskfonden.dk/da/content/direktion-og-sekretariat

GOD FONDSLEDELSE

I forlængelse af lov om erhvervsdrivende fonde har Komiteen for god Fondsledelse udarbejdet et sæt *Anbefalinger for god fondsledelse*, som de erhvervsdrivende fonde skal forholde sig til og i årsrapporten forklare, hvis anbefalingerne ikke følges (følg eller forklar-princippet).

Novo Nordisk Fonden følger de anbefalinger, som er udarbejdet af Komiteen for god Fondsledelse, bortset fra anbefalingen om valgperioder for bestyrelsesmedlemmer. Komiteen har anbefalet, at bestyrelsens medlemmer som minimum udpeges for en periode på to år, og maksimalt for en periode på fire år. Fondsbestyrelsen besluttede i 2004 med fondsmyndighedens godkendelse, at valgperioden for de vedtægtsvalgte bestyrelsesmedlemmer blev ændret fra tre år til et år. Det er bestyrelsens vurdering, at en valgperiode på et år frem for 2-4 år giver en bedre mulighed for at koordinere succession i bestyrelser mv. i hele Novo Nordisk Fond Koncernen.

Fondsbestyrelsen har i 2015 besluttet et mål om diversitet i bestyrelsen. Det er således bestyrelsens mål inden 2019 at have mindst ét vedtægtsvalgt bestyrelsesmedlem af udenlandsk nationalitet og mindst to vedtægtsvalgte bestyrelsesmedlemmer af hvert køn i Novo Nordisk Fondens bestyrelse.

For Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S, NNIT A/S og Novo Holdings A/S, som er omfattet af årsregnskabslovens §99b, er der opsat måltal for de respektive bestyrelser. En række af de omfattede datterselskaber har opnået ligelig fordeling i de respektive bestyrelser, mens andre fortsat arbejder mod at nå deres måltal inden for de individuelt opsatte tidsfrister.

For en gennemgang af fondens overholdelse af de enkelte anbefalinger henvises til fondens hjemmeside, www.novonordiskfonden.dk.

NOMINERINGSKOMITE

Fondsbestyrelsen har nedsat en nomineringskomite bestående af to eller flere medlemmer valgt af bestyrelsen blandt sine medlemmer. Et medlem er udpeget som formand. Bestyrelsen har i marts 2017 valgt Sten Scheibye som formand for komiteen og Marianne Philip som medlem. Nomineringskomiteen bistår fondsbestyrelsen med gennemgang af kompetenceprofilen for fondsbestyrelsen, forslag til valg af fondsbestyrelsesmedlemmer samt gennemgang af indstilling fra Novo Holdings A/S vedrørende valg af medlemmer til bestyrelsen i Novo Holdings A/S.

DEL II RESULTATER

NOVO NORDISK FONDEN: ØKONOMISKE RESULTATER OG UDDELINGER

Fondens regnskabsmæssige resultat for 2017 viser overskud på DKK 995 mio. Der er i 2017 modtaget et udbytte fra Novo Holdings A/S på DKK 13 mio. Der er i 2017 bevilget i alt DKK 5.839 mio. (brutto) til forsknings-, uddannelses- og innovationsaktiviteter samt til humanitære og sociale formål, og der blev tilbageført DKK 19 mio. Nettobevillingerne på i alt DKK 5.820 mio. er dermed steget med DKK 1.707 mio. fra 2016. Skyldigt bevilget beløb er DKK 10.712 mio. ultimo 2017 sammenlignet med DKK 6.192 mio. ultimo 2016. Tabel 1 viser nøgletal for Novo Nordisk Fonden.

Tabel 1. Hovedtal og nøgletal for Novo Nordisk Fonden (mio. DKK)

Årstal	2017	2016
Modtaget udbytte fra Novo Holdings A/S	13	3.008
Årets resultat	995	3.931
Bevilget støtte (netto)	5.820	4.113
Kapitalandele i Novo Holdings A/S *)	2.142	2.142
Fælles investeringspulje i Novo Holdings A/S	13.260	13.573
Aktiver i alt	15.446	15.733
Egenkapital**	4.688	9.513
Skyldig bevilget støtte	10.712	6.192
Egenkapital andel	30,0%	60,5%

*) Kapitalandele er opgjort efter historiske kostpriser. **) Egenkapital 2017 opgjort efter indre værdi metode DKK 80,8 mia. samlet for Novo Nordisk Fonden og Novo Holdings A/S (dvs. for Novo Nordisk Fond Koncernen). Inden for egenkapitalen henlægges henholdsvis DKK 411,1 millioner til BII-projektet og DKK 33,6 millioner til Life projektet.

Der er DKK 4,6 mia. i egenkapital i Novo Nordisk Fonden, som kan disponeres til uddelingsrammen i 2018. Hertil kommer at der i 2018 erhverves et udbytte fra Novo Holdings på DKK 1,6 mia., som ligeledes kan disponeres til uddelinger i 2018.

Formueforhold

Ud over aktier i Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S og NNIT A/S havde fonden ultimo 2017 andre aktiver. Ikke bundne midler, der kan medgå til nye uddelinger og investeringer, udgør DKK 83 mia. i markedsværdi. De ikke bundne midler defineres som værdien af fondens formue fratrukket værdien af 25,5% af aktiekapitalen i Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S, skyldigt bevilget beløb eller er afsat som en reserve. Reserven er reserveret til deltagelse i kapitaludvidelser i Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S og NNIT A/S. Det er besluttet af fondsbestyrelsen, at størrelsen af denne reserve skal være 2,5% af markedsværdien af Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S i slutningen af det forudgående år, hvilket muliggør opretholdelse af den vedtægtsbestemte kontrol i tilfælde af større overtagelser eller fusion. Formuen eksklusive aktiver i Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S og NNIT A/S består samlet af investeringer i life science virksomheder, andre virksomheder og finansielle investeringer.

HØJDEPUNKTER OG FINANSIELLE RESULTATER I NOVO GRUPPEN

Finansielle nøgletal for Novo Gruppen fremgår af Novo Nordisk Fond Koncernens årsrapport for 2017.

NOVO HOLDINGS A/S

Novo Holdings A/S spiller en væsentlig og uafhængig rolle som investor i life science, herunder biotekselskaber, og kombinerer selskabets farmaceutiske og bioteknologiske indsigt og netværk med investorens fokus på resultater og værdiskabelse. Resultatet af de samlede investeringsaktiviteter i Novo Holdings A/S blev i 2017 et overskud på DKK 19.148 mio., mod DKK 7.121 mio. i 2016. I øvrigt henvises til Novo Holdings A/S' årsrapport på: https://www.novoholdings.dk/globalassets/pdf/annual-reports/annual-report_2017_signed-v2.pdf

Tabel 2. Nøgletal for Novo Holdings A/S (DKK mio.)

Årstal	2017	2016
Udbytte Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S	5.672	6.909
Gevinst ved salg af aktier i Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S	361	233
Resultat af life science investeringer	10.865	-1.657
Resultat af finansielle investeringer	2.669	1.754
Årets resultat	19.148	7.121
Kapitalandele i dattervirksomheder *)	4.410	4.422
Life science investeringer	55.768	37.670
Finansielle investeringer	39.245	38.078
Aktiver i alt	100.123	80.971
Egenkapital*	86.197	67.062
Egenkapital andel	86%	83%

*) Kapitalandele er opgjort efter historiske kostpriser

Virksomhedsinvesteringer og finansielle investeringer

Novo Holdings A/S foretager investeringer inden for fire kategorier, som nævnte nedenfor.

Værdi af life science investeringer og finansielle investeringer, inklusiv den fælles investeringspulje med Novo Nordisk Fonden, var ultimo 2017 henholdsvis DKK 55,8 mia. og DKK 39,3 mia.:

- Novo Seeds udvikler og finansierer især innovative biotek og life science selskaber i Norden gennem direkte investeringer og bistår ved fondens uddeling af pre-seed grants. I løbet af 2017 blev der investeret DKK 0,2 mia. Værdien af porteføljen udgjorde ultimo året DKK 0,4 mia.
- Novo Ventures er en aktiv, international partner i life science venture-industrien. I 2017 blev der både investeret i nye life science venture virksomheder og foretaget follow-on investeringer i den eksisterende portefølje. Der er i løbet af 2017 investeret for DKK 1,7 mia., og den samlede investeringsportefølje har en værdi på DKK 4,4 mia. ultimo 2017.

- Principal Investments, hvor der investeres i veletablerede og overskudsgenererende virksomheder gerne med en ledende position på deres område og med gode vækstmuligheder, har til formål at sikre langsigtet værdiskabelse samt diversitet i den samlede investeringsportefølje. I løbet af 2017 blev der investeret for DKK 12,0 mia. Den samlede investeringsportefølje havde en værdi på DKK 50,9 mia. ultimo året.
- Som den fjerde kategori har Novo Holdings A/S sideløbende med investeringsaktiviteter i virksomheder, herunder især inden for life science området, i løbet af de seneste år udvidet sine finansielle investeringsaktiviteter og dermed opbygget en bred, global portefølje af finansielle aktiver. Hovedformålet med de finansielle investeringsaktiviteter er dels et ønske om risikospredning af formuen og dels at opbygge en solid likviditetsreserve med et højt afkast. Investeringsuniverset omfatter noterede og unoterede værdipapirer inden for aktivklasserne aktier, obligationer, virksomhedsgæld, emerging market obligationer, infrastruktur og fast ejendom. Værdien af de finansielle investeringer var ultimo 2017 DKK 39,2 mio.

NOVO NORDISK A/S

Novo Nordisk A/S er en global lægemiddelvirksomhed, som i mere end 95 år har stået for innovation og lederskab inden for diabetesbehandling. Dette langvarige engagement har givet virksomheden erfaringer og kompetencer, som i dag gør det muligt også at hjælpe med at bekæmpe andre alvorlige kroniske sygdomme. Novo Nordisk har ca. 42.000 medarbejdere i 79 lande og markedsfører sine produkter i flere end 170 lande. Grundlaget for hvordan Novo Nordisk driver forretning er beskrevet i Novo Nordisk Way, som sætter retning for alle medarbejdere i Novo Nordisk og understøtter virksomhedens vision, strategi og handlinger.

Tabel 3. Udpluk af finansielle nøgletal for Novo Nordisk A/S (DKK mio.)

Årstal	2017	2016
Nettoomsætning Diabetes- og fedmebehandling	92.877	88.949
Nettoomsætning Biopharmaceuticals	18.819	22.831
Nettoomsætning i alt	111.696	111.780
Årets resultat	38.130	37.925
Egenkapital	49.815	45.269
Aktiver i alt	102.355	97.539
Overskudsgrad (årets resultat)	43,8%	43,3%
Egenkapitalandel	48,7%	46,4%

For mere information se i Novo Nordisk A/S' 2017-årsskrift: <http://www.novonordisk.com/annualreport>

NOVOZYMES A/S

Novozymes A/S er verdens førende virksomhed inden for biologiske løsninger med produktion af et bredt sortiment af industrielle enzymer og mikroorganismer, som indgår i en lang række produkter i bl.a. vaskemiddel-, bioenergi-, landbrugs-, føde- og drikkevare-, læder-, papir-, tekstil- og spildevandsindustrien. For at kunne leve op til sit formål – at finde biologiske løsninger, der

skaber bedre levevilkår i en voksende verden – anvender og leverer Novozymes ny innovation til markedet og lancerer nye, betydningsfulde platforme, der skaber værdi for kunderne, som dermed kan forbedre deres præstation, samtidig med at de sparer råvarer og energi og mindsker miljøbelastningen.

Table 4. Udpluk af finansielle nøgletal for Novozymes A/S (mio. kr.)

Årstal	2017	2016
Nettoomsætning	14.531	14.142
Årets resultat	3.120	3.050
Egenkapital	11.267	11.745
Aktiver i alt	18.373	18.659
Overskudsgrad (årets resultat)	21,5%	21,6%
Egenkapitalandel	61%	63%

For mere information se Novozymes A/S' årsrapport for 2017: <https://report2017.novozymes.com>

NNIT A/S

NNIT A/S er en af Danmarks førende leverandører af it-services, primært inden for life science sektoren i Danmark og internationalt samt til danske kunder inden for offentlig virksomhed, entrepris og finans i Danmark.

Table 5. Udpluk af finansielle nøgletal for NNIT A/S (DKK mio.)

Årstal	2017	2016
Nettoomsætning	2.892	2.765
Årets resultat	216	216
Egenkapital	1.005	846
Aktiver i alt	1.828	1.591
Overskudsgrad (årets resultat)	9,6%	7,8%
Egenkapitalandel	55,2%	53,2%

For mere information se i NNIT A/S' 2017-årsrapport: https://s21.q4cdn.com/519556231/files/doc_financials/quarterly/2017/Q4/NNIT_AR17_UK.pdf

KORT OM NOVO NORDISK FOND KONCERNEN OG SAMFUNDET

Bevillinger til offentlig forskning: I 2017 bevilgede Novo Nordisk Fonden i alt DKK 5.839 mio. (bruttobevisning) og udbetalte DKK 1.308 mio. Pengene gik primært til offentlig forskning ved universiteter og hospitaler, samt til etableringen af Steno Diabetes Center Odense, Aarhus og Nordjylland. Der skete annulleringer af bevillinger for DKK 19 mio., og nettobevisningen udgjorde således DKK 5.820 mio. Herudover blev DKK 8 mio. tilbagebetalt.

Investeringer i privat forskning og udvikling: Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S og NNIT A/S' udgifter til forsknings- og udviklingsaktiviteter udgjorde i 2017 hhv. DKK 14.014 mio., DKK 1.913 mio. og DKK 28 mio. Hertil kommer yderligere forsknings- og udviklingsinvesteringer i de virksomheder, som Novo Holdings A/S har ejerskab i.

Forskningshospitalsvirksomhed inden for diabetes i Danmark:

Novo Nordisk Fonden og Region Hovedstaden finansierer i fællesskab Steno Diabetes Center Copenhagen (SDCC), som blev etableret d. 1. januar 2017. SDCC forventes at behandle 11.000-13.000 patienter med diabetes i 2021. Fonden har i 2017 indgået lignende aftaler med Region Midtjylland, Region Syddanmark og Region Nordjylland om etablering af et Steno Diabetes Center i hver af disse regioner. Centrene skal i lighed med SDCC tilbyde behandling, bedrive forskning, tilbyde og udvikle uddannelsesaktiviteter og sundhedsfremmeaktiviteter til mellem 5.000-9.000 patienter med diabetes for hvert center, når de er etableret i 2022-23. Samlet har Novo Nordisk Fonden i 2016-2017 bevilget DKK 6.563 mio. til etablering og drift af Steno Centre i de fire regioner.

Skabelse af ny viden: Fondens uddelinger er med til at skabe, opretholde og udvikle stærke kundskabs- og forskningsmiljøer ved offentlige videninstitutioner. De er også med til at skabe grundlag for, at der uddannes bedre kandidater og udvikles dygtigere forskere, som kan finde ansættelse i såvel private virksomheder som offentlige videninstitutioner. Forskerne har i år indrapporteret godt 2.000 forskellige videnskabelige publikationer. Størstedelen er artikler publiceret i internationale tidsskrifter, men der er også bøger, bogkapitler, afhandlinger mv.

Kommercialisering af forskning i den tidlige fase: Fonden støtter, at forskere i Norden kan afdække deres forsknings kommercielle potentiale og modne innovationens bæredygtighed. Fokus er på kommerciel anvendelse og nyttiggørelse af lovende forskning, f.eks. til udvikling af nye diagnostiske metoder, behandlinger, hjælpemidler og teknologier, som kan lede til etablering af nye biotekvirksomheder.

Arbejdspladser i Danmark: Samlet anslås de bevillinger, som fonden uddeler, i 2017 at have skabt grundlag for omkring 2.000 vidensarbejdspladser primært i den offentlige forsknings- og uddannelsessektor i Danmark. Ultimo 2017 havde Novo Nordisk A/S 17.510 medarbejdere i Danmark, Novozymes A/S havde 2.631 medarbejdere, og NNIT A/S havde 1.591 medarbejdere. Hertil kommer, at Novo Holdings A/S' investeringer i life science virksomheder også understøtter mindst 1.500-2.000 arbejdspladser i Danmark.

Skattebetalinger: I 2017 udgjorde de samlede selskabsskattebetalinger i Danmark fra Novo Nordisk Fond Koncernen mere end DKK 7 mia. Direkte skattebetalinger fra Novozymes A/S i 2017 udgjorde DKK 852 mio. og fra Novo Nordisk A/S udgjorde de DKK 6.798 mio.

Bæredygtig virksomhed: For virksomhederne i Novo Gruppen gælder et særligt charter, der forpligter dem til at udvise økonomisk, miljømæssig og social ansvarlighed, lige som virksomhedernes produkter skal forbedre menneskers livs- og arbejdsvilkår. Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S udarbejder årlige CoP-rapporteringer (Communication on Progress) om de tiltag, de tager for at implementere FN's Global Compact principper. Øvrige investeringer må ikke være i modstrid med charteret.

Miljø- og klimabevidsthed: Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S arbejder målrettet for at nedbringe energiforbrug, vandforbrug og CO₂-udledning. Det har i både 2017 og de foregående år betydet en reduktion for begge virksomheder, men ikke alle mål er blevet nået.

Humanitær og social støtte: Fonden støtter hvert år efter ansøgning anerkendte, humanitære og sociale organisationer. I 2017 uddelte fonden støtte til 30 internationale humanitære hjælpeorganisationer og nationale sociale projekter. Både Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S yder endvidere støtte til humanitære og sociale formål. Novo Nordisk A/S blandt andet via støtte til World Diabetes Foundation og Novozymes A/S via samarbejde med blandt andet UNICEF.

Læs mere om Novo Nordisk Fond Koncernens samfundsansvar i publikationen Koncernen og Samfundet 2017, som findes på fondens hjemmeside: www.novonordiskfonden.dk.

